

KUOPIO

TILINPÄÄTÖS 2016

Kasvun ja oppimisen palvelualue
Kasvun ja oppimisen lautakunta 15.2.2017

Sisällysluettelo 2016

	sivu
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	
Kasvun ja oppimisen palvelualue	1
Varhaiskasvatuspalvelut	9
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	15
Lukiopalvelut ja toisen asteen yhteistyö	23
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut	28
Sisäisen valvonnan selonteko	32
Mittaristo	35
Henkilöstöseuranta	37
Talousarvion toteutumisvertailutietoja	39
Investoinnit	50
Projektien edistymisen seuranta	51

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkankaan katsaus ajalta 1.1. - 31.12.2016

Toiminta

Koulutuspoliittisen ohjelman laatiminen on käynnistynyt ja työhön on osallistunut laaja joukko asiantuntijoita koko kasvun ja oppimisen palvelualueelta. Jatkossa mukaan työhön osallistuu kuntapäätäjät ja yhteistyökumppaneita.

Verkostotyö etenee tehtyjen päätöksen toimeenpanona, joista merkittävin oli Kalevan koulun Linnanpellon kiinteistöstä luopuminen ja lk 7-9 oppilaiden ja opetuksen siirtyminen Hatsalan klassilliseen kouluun ja Minna Canthin kouluun 1.8.2016 lukien. Hiltulanlahden koulun hankesuunnittelu ja läntisen maaseutualueen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkoston tarveselvitys merkittiin tiedoksi. Hyväksyttiin läntisen maaseutualueen lähipalvelukeskuksen ja uuden koulun sijaintipaikaksi Kaislastenlahden koulun sijainti.

Kuopion kaupungin perusopetuksen iltapäivätoiminnan maksuja tarkistettiin 1.8.2016 lukien. Nykyisiin hintoihin tuli 30 euron korotus, mutta maksua alennetaan 50 %:lla, jos perheessä on kolme tai enemmän iltapäivätoiminnassa tai päivähoitossa olevaa lasta. Maksu voidaan hakemuksesta jättää perimättä, jos perheen tulot alittavat maksuttoman päivähoiton tulorajan. Kehitysvammalain piiriin kuuluvien oppilaiden osalta maksua ei peritä.

Hyväksyttiin 1.8.2016 käyttöön otettavat Kuopion kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma ja perusopetuksen ja lukioiden opetussuunnitelman kuntakohtaiset osiot.

Kuopion kaupungin lukioon valmistava LUVA-koulutuksen tarjoaminen maahanmuuttajanuorille ja vieraskielisille nuorille ei käynnistynyt 1.8.2016 lukien liian pienestä osallistujamäärästä johtuen. Vastaavasti aikuisten maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus ja aikuisten maahanmuuttajien perusopetus käynnistyi 1.8.2016. Ko. toimintaan myönnettiin lisämääräraha yleishallintoon varatusta määrärahasta.

Erillisenä yhteistoiminnallisena kaupunginhallituksen hankkeena on kuvattu lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluprosessi. Prosessin valmistelu jatkuu yhdessä Sote-uudistuksen rinnalla.

Hyväksyttiin palvelualueuudistuksen jatkotoimenpiteenä kasvatus- ja perheneuvolan siirtyminen terveydenhuollon palvelualueelle sekä hyväksyttiin virkajärjestelyinä kasvatusjohtajan virkanimike, johon yhdistettiin varhaiskasvatusjohtajan ja kasvun ja oppimisen tuen johtajan tehtävät 1.1.2017 lukien.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisina ja toimintakulujen toteutuma allittui talousarviosta n. 0,6 M€ (99,7 %).

Vuoden 2016 talousarviomuutoksissa lisättiin toimintatuloja 538 000 € ja toimintakuluja -2 576 500 €, vaikutus toimintakatteeseen -2,0 M€. Hankkeiden osuus oli 538 000 €. Toimintakatteen kasvuun vaikuttavasta talousarviomuutoksesta -0,1 M€ johtui aikuisten maahanmuuttajien valmistavan opetuksen käynnistymisestä ja -1,9 M€ varhaiskasvatuksen ylityksistä. Talousarviomuutoksessa ehdittiin huomioimaan ennakkotietoon perustuva (0,9 M€) lomapalkkavelkakirjaus. Lopullinen tilinpäätöskirjaus vähensi henkilöstömenoja n. 1,032 M€, eli n. 132 000 € enemmän kuin talousarviomuutoksessa huomioitiin.

Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna toimintakate ylittyi -1,4 M€ (100,78 %).

Avustuksia saatiin yhteensä n. 2,7 M€, josta 85 % saatiin perusopetus- ja nuorisopalveluihin, 13 % lukiokoulutuksen ja toisen asteen yhteistyöhön ja varhaiskasvatuspalveluihin 2 %. Kasvun ja oppimisen palvelualueella oli käynnissä yhteensä 71 eri rahoittajien ja euromäärältään erisuuruista hanketta.

Sisäisten vuokrien toteutuma jäi n. 116 000 € alle talousarvion väistötiloista johtuvien vuokrahuojennusten vuoksi, myös koulukuljetuskustannusten toteutuma oli 200 000 € alle talousarvioon varatusta määrärahasta. Tästä saatiin tieto jo keväällä, mutta ko. määräraha jätettiin budjettiin kattamaan varhaiskasvatuspalveluiden ylityssennustetta.

Varhaiskasvatuksen vuoden 2016 talousarviossa, jonne talousarviomuutos kohdistui, kunnallisen päivähoidon lapsimäärän kasvuksi huomioitiin 60 lasta puolelle vuodelle. Koko alkuvuoden kasvu edellisvuoteen oli kuitenkin n. 150 lasta, minkä vuoksi on jouduttu palkkaamaan lisähenkilökuntaa sekä perustettu kolme uutta ryhmää. Syksyllä lapsimäärä päiväkotihoidossa on hieman laskenut edelliseen vuoteen verrattuna, koska avoimien varhaiskasvatuspalveluiden määrää lisättiin. Yksityisessä päivähoitossa lapsimäärä on kasvanut n. 100 lapsella, kun talousarviossa huomioitiin 60 lapsen kasvu. Helmikuun 2016 alussa aloitti Saaristokaupungissa uusi neliryhmäinen päiväkoti.

Toinen varhaiskasvatuspalveluiden haaste on lakimuutosten vaikutus, jonka osalta talousarviossa huomioitiin 1 M€ sopeutus. Syksyn toteutuman perusteella voidaan todeta, että lakimuutokset eivät tuoneet lainkaan säästöjä. Tähän vaikutti myös se, että päivähoitossa muutettiin kertoimia vastaamaan valtakunnallista käytäntöä ja näin ollen lasten ryhmäkoot eivät kasvaneet lakimuutoksesta huolimatta. Kertoimen muutoksella on kustannusvaikutuksia myös vuoden 2017 menoihin.

Osa-aikaisessa hoidossa olevan lapsen kerroin nostettiin samalle tasolle kuin kokoaikaisen lapsen kerroin (valtakunnallinen käytäntö). Samaan aikaan lakimuutoksen johdosta yli 3-vuotiaiden lasten ryhmään lisättiin 8. lapsi jokaista hoito- ja kasvatusvastuussa olevaa työntekijää kohti. Näiden vaikutusten laskettiin kumoavan toisensa. Ennuste ei aivan ole toteutunut, koska kaikki päiväkodit eivät toimi tiloissa, joihin voitaisi lisätä sallittua lapsimäärää ja koska erityispäivähoidon uudelleenjärjestelyjen myötä joidenkin ryhmien ryhmäkoko on ollut tarve pienentää.

Syksyllä kerhoja on lisätty, jolloin päiväkotihoidossa olevien lasten määrä on hieman laskenut ja kerhoihin osallistuneiden lasten määrä lisääntynyt. Henkilöstöä on tarvittu enemmän kuin aiemmin mutta ei niin paljon kuin jos lapset olisivat tulleet päiväkotihoidon.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Varhaiskasvatuspalveluiden lakimuutosten tuoma talousarviossa huomioitu säästö ja päivähoiton maksujen korotukset eivät toteutuneet.

Perusopetuksessa luovuttiin Kalevalan koulun Linnanpellonkadun kiinteistöstä 1.8.2016 lukien.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Varhaiskasvatuksen osalta lastentarhanopettajien rekrytointi on edelleen ollut haasteellista. Koulutettujen hakijoiden osalta on ollut niukkuutta, mutta avoimet tehtävät on toistaiseksi saatu täytettyä. Opettajien virkoihin on ollut hakijoita ja avoimet virat on saatu täytettyä. Palvelualueella on rekrytoinneissa hyödynnetty sisäistä liikkuvuutta ja olemassa olevan henkilöstön osaamista on hyödynnetty tehtävien täytössä. Poistunutta osaamista on vahvistettu myös ulkoisella rekrytoinneilla.

Sisäisen liikkuvuuden tehostamisen lisäksi on rekrytoinneissa pyritty hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan kaupungin uudelleen sijoitettavia henkilöitä.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Palvelu- ja hankintaohjelman linjausten mukaisesti asiakkaita tuetaan yksityisten päivähoitopalvelujen käyttäjinä palvelusetelillä.

Yksityisessä päivähoitossa on ollut n. 16 % kaikista päivähoitossa olevista lapsista. Helmikuun alussa entinen toimija Touhula/Aarresaari avasi neliryhmäisen päiväkodin Saaristokaupungissa, kaksi uutta toimijaa ovat varanneet tontit ja aloittavat palveluntuotannon syksyllä 2017. Esiopetusta ostetaan kolmelta yksityiseltä palveluntuottajalta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Perusopetuksen palveluverkoston liittyen on Kalevalan koulua koskeva valitus edennyt hallinto-oikeuden ratkaisun (22.4.2016) jälkeen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Palveluverkoston muutoksen toteuttamista jatketaan ja Kalevalan koulun Linnanpellon yksikön lakkauttaminen toteutettiin suunnitellusti.

Säännösten ja määräysten noudattamisessa ei ole havaittu oikeusseuraamuksia aiheuttaneita ongelmia. Tiedotusta, ohjeistusta ja koulutusta on annettu myös kohdennetusti. Valmistelussa on korostettu yhteistyön ja vuorovaikutusten merkitystä.

Virheellisesti maksettujen palkkojen takaisinperintään on kiinnitetty huomiota ja esimiehiä on ohjeistettu kuukausipalkkojen seurannan tehostamisessa.

Kasvun ja oppimisen palvelualue

2016

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet		Seuranta 31.12.	Ohjelma
1. Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä	Yritystoiminnan kehittämisen välineet ja resurssit	Yhteistyötä elinkeinoelämän ja yritysten kanssa kehitetään erityisesti palvelutuotannon osalta (palvelu- ja hankintaohjelma).	Vakiinnutetaan Yrityskylä-toiminta Kuopioon.	●	(etenee suunnitellusti) Yrityskylän toiminta on vakiintunutta toimintaa ala- ja yläkouluissa.	Kasvuohjelma; Palvelu- ja hankintaohjelma
	Yritystonttien tarjonta	Elinkeinoelämän kehittymisen edellytyksistä (mm. tonttien saatavuudesta) huolehditaan	Pidetään palvelutaso valtakunnallisesti kilpailukykyisenä. Osallistutaan kuntakokeiluun.	●	(etenee suunnitellusti) Kuntakokeilu päättyi v 2016 lopussa, hyvinvointikokeilu jatkaa ODA-palveluissa, ISAACUS-raportoinnissa sekä Pohjois-Savon LAPE-hankkeessa. Kokeilun yhteydessä kehitetty elämänhallinnan arvioinnin 3X10D-menetelmä, joka on sekä ammattilaisten että nuorten kannalta todettu hyväksi.	
3. Kuopio-kuva - paras kaupunkiyhteisö	Tulokselliset yhteistyöverkostot	Yhteistyötä mm. kuntien kanssa tehdään vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.	Tehdään yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa ja valmistaudutaan tulevaan kuntaliitokseen Juankosken kanssa.	●	(etenee suunnitellusti) -Juankosken edustajien kanssa on pidetty säännöllisesti palavereita kuntaliitokseen liittyvien asioiden valmistelun takia. -Osallistuttu alueellisiin ja valtakunnallisiin verkostoihin.	

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet		Seuranta 31.12.	Ohjelma
4. Tulevaisuuden suunnattu ja kestävä kaupunkirakenne	Lähiöiden ja keskustaaajamien omaleimaisuus ja täydennysrakentaminen	Kuntaliitosten myötä tapahtunut Kuopion alueellinen kasvu ja alueiden erilaisuus otetaan huomioon maankäytön, palvelurakenteen ja palvelujen tuottamistavan kehittämisessä.	Kuntaliitossopimusten mukaan turvataan kasvun ja oppimisen palvelujen kohtuullinen saavutettavuus (mm. päivähoito ja perusopetus).	●	(etenee suunnitellusti) Palvelut järjestetään kuntaliitossopimuksen mukaisesti.	

Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet		Seuranta 31.12.	Ohjelma
5. Asiakslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut	Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Kaupunkitasoista hyvinvointijohtamista ja yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi kehitetään (hyvinvointiohjelma)	Laaditaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma yhteistyössä muiden vastualueiden kanssa.	●	(etenee suunnitellusti) Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu oppilas- ja opiskelijahuollon ohjausryhmän toimeksiantona. Suunnitelman sisältö saatiin suurimmaksi osaksi kokoon, mutta toteutus eli suunnitelman saaminen kaupungin internet-sivuille jäi vuodelle 2017, johtuen internet-sivujen uudistuksen aikataulusta.	Hyvinvointiohjelma
		Kuopiolaisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään erityisesti ennaltaehkäisevin toiminnan kautta. Hyvinvoinnin kehittämisen painopisteenä ovat erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset ja konkreettisenä tavoitteena on lastensuojelumenojen ja vanhuspäivätoimien kustannuskehityksen hillintä. Lasten ja nuorten palvelut kootaan asiakkuuden ja talouden hallinnan kehittämiseksi uudeksi palvelukokonaisuudeksi	Osallistutaan lasten ja nuorten palveluiden yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen. Osallistutaan kuntakokeiluun.	●	(etenee suunnitellusti) Palvelujen kehittämisen hankkeen lopputuloksena perheneuvola siirtyi 1.1.2017 lukien terveydenhuollon palvelualueelle. Sisäisestä palvelusopimuksesta luovuttiin 1.1.2017 alkaen. Kuntakokeiluhanke jatkui aktiivisesti vuoden loppuun saakka ja eteni suunnitellusti.	Hyvinvointiohjelma
	Palvelujen asiakslähtöisyys	Uusia palvelujen tuottamismalleja pilotoidaan ja palvelujen digitalisaatiota viedään eteenpäin. Mallien hyödyt ja kustannukset ennakoarvioidaan. Kehittämiseksi asetetaan selkeät tavoitteet etukäteen ja niiden toteutumista myös jälkiarvioidaan.	Lisätään sähköisiä asiointimahdollisuuksia.	●	(etenee suunnitellusti) Kuntakokeilussa testattu nuorten sähköistä hyvinvointikorttia. Opetussuunnitelmatyön yhteydessä on laadittu ja hyväksytty TVT-suunnitelma, joka linjaa pedagogiikan digitalisointia, suunnitelma otettu käyttöön 1.8.2016. Opetuksen digitalisaatiota edistetään pedagogiikka edellä esim. digitutor-opettajien tuella ja rinnakkaisopetusmallilla.	Hyvinvointiohjelma; Tuottavuusohjelma

	Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Palvelukumppanuutta yritysten ja järjestöjen kanssa lisätään. Palvelusetelikäytäntöä laajennetaan. Palvelualoitteen kokeiluun on valmius.	Päivähoidon palvelusetelin arvo pidetään toiminnan mahdollistavalla tasolla. Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden tarjontaa parannetaan yhteistyössä seurakuntayhtymän lapsiperhetyön kanssa. Valmistaudutaan palvelualoitteen kokeiluun.	● (etenee suunnitellusti) -Päivähoidon palvelusetelillä tuetun päivähoidon kattohintoja tarkistettiin 1.8.2016 lukien. Helmikuun alussa käynnistyi uusi yksityinen päiväkoti Saaristokaupungissa, kaksi yksityistä palveluntuottajaa on varanneet tontit ja ko. päiväkodit käynnistyvät kesällä 2017. -Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden muutokset ja johtaminen on suunniteltu, muutokset toteutettu elokuun alusta. Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden palvelukyky on varmistettu. -Lukiokoulutuksen opinto-ohjausta koskeva palvelualoite on otettu vastaan ja siihen on annettu vastine.	Palvelu- ja hankintaohjelma
--	---	---	--	--	-----------------------------

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet	Seuranta 31.12.	Ohjelma
6. Tasapainoinen talous	Tilikauden tulos	Koko kaupungin toiminnallinen alijäämä pienenee vuosittain suunnittelukauden aikana. Koko kaupungin alijäämä vuonna 2016 on enintään 20,5 milj.€	Palveluverkostoa tarkastellaan kouluverkko selvitysten ja linjausten mukaisesti, tavoitteena on vähentää kustannuksia tehostamalla henkilöstö- ja tilaresurssien käyttöä.	● (etenee suunnitellusti) 1.8.2016 lukien luovuttu Kalevalan koulun Linnanpellon yksikön kiinteistöistä ja luokkien 7-9 oppilaat ja opetus siirretty Hatsalan klassilliseen kouluun ja Minna Canthin kouluun. -Kuopion Taidelukio Lumitin toiminta Minna Canthin koulun tiloissa on päättynyt helmikuussa. -Esiopetusryhmiä siirtyi lukuvuoden alussa koulutiloihin kolmella koululla. -Palveluverkostoa tarkastellaan yhdessä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja kasvun ja oppimisen tuen prosessien kanssa sekä osittain hyvinvoinnin edistämisen	Tuottavuusohjelma

					palvelualueen toimijoiden kanssa.	
	Tuottavuuden kehittyminen	Koko kaupungin toimintakateen kasvu on enintään 1,4% vuoden 2015 talousarvioon nähden.	Talouden seuranta tehostetaan entisestään, jolloin mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida mahdollisimman pian. Osallistutaan 20 suurimman kaupungin opetuksen tuottavuusvertailuun.	●	(etenee suunnitellusti) -Talousennusteita pyritty tarkentamaan yhteistyössä asiakkuusjohtajien, palvelupäälliköiden ja taloustiimin kesken käytävissä talouspalaverieissa. -Osallistuttu valtakunnalliseen tuottavuusvertailuun.	Tuottavuusohjelma
		Valtiolta normeihin ja velvoitteisiin mahdollisesti tulevat helpotukset otetaan käyttöön talouden tasapainottamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi.	Normeihin ja velvoitteisiin tulevat helpotukset otetaan käyttöön.	●	(etenee suunnitellusti) -Päivähoidon lakimuutokset: subjektiivisen oikeuden rajaaminen ja lapsiryhmän koon kasvattaminen otettu käyttöön 1.8.2016 lukien. Päivähoidtomaksujen osalta korotukset eivät toteutuneet. -Iltapäivätoiminnan maksujen korotukset 1.8.2016 lukien otettu käyttöön.	Tuottavuusohjelma
Kriittinen menestystekijä	Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet		Seuranta 31.12.	Ohjelma
8. Määrätietoinen johtaminen	Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön liikkuvuutta parannetaan ja poikkihallinnollista osaamisen hyödyntämistä lisätään.	-Avoimet tehtävät täytetään ensisijaisesti sisäisesti. Sisäisen täytön osalta yhteistyötä rekryointipalvelun kanssa tehostetaan. -Ulkoisella rekryoinnilla korvataan sellaista osaamista, joka poistuu organisaatiosta tai hankitaan sellaista uutta osaamista, jota organisaatiossa ei aiemmin ole ollut. -Asiakkuusjohtajat laativat alueilleen henkilöstösuunnitelmaan pohjautuvan rekryointisuunnitelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.	●	(etenee suunnitellusti) -Asiakkuusjohtajat ovat laatineet suunnitelmia työntekijöiden sisäisen liikkuvuuden ja osaamisen laajalaiseksi hyödyntämiseksi. Työntekijöitä on kannustettu hakeutumaan avoimiksi tuleviin tehtäviin. -Vapautuneet tehtävät on täytetty siirtomenettelyllä ja ulkoisella haulla. -Henkilöstösuunnitelmat ja niihin perustuvat rekryointisuunnitelmat ovat asiakkuusjohtajille valmisteltavana.	
		Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.	Esimiehet soveltavat työhyvinvoinnin toimintamalleja henkilöstöjohtamisessaan. -Säännölliset kehityskeskustelut.	●	(etenee suunnitellusti) Kehityskeskustelut toteutettu suunnitellusti, henkilöstön poissaoloja seurataan säännöllisesti.	Henkilöstöohjelma

		Sairauspoissaoloissa aktiivinen, aikainen puuttuminen ja puheeksiotaminen. Avoimen keskusteluilma- piirin luominen ja säännölliset työ- paikkakokoukset, jossa käsitellään toiminnan päämääriä. -Asiakkuusjohtajat laativat palvelu- alueillaan työhyvinvointiohjelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.		Palvelualueen sairaus- ja tapaturma- poissaolojen määrä on kasvanut 0,7 hvt edelliseen vuoteen verrattuna.	
Arviointikriteeri	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Toimenpiteet		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Johtaminen	Esimiesten osaamista kehitetään edelleen osaamiskartoitusten ja muuttuvien osaamisvaateiden mukaisesti.	Esimiehille laaditaan kehityskeskusteluissa osaamisen kehittämissuunnitelma ja tehdään osaamiskartoitus (kartoituksessa ja suunnitelmassa hyödynnetään sähköistä kehityskeskustelulomaketta).	●	(etenee suunnitellusti) Esimiesten kehityskeskustelut on käyty sähköisellä järjestelmällä.	Henkilöstö- ohjelma
	Palvelualueiden johtamisrakenteita kevennetään ja palvelualueiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään.	-Suunnitellaan lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuutta yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa. -Avoimeksi tulevien esimiestehtävien täyttämässä käytetään harkintaa ja toimintaa tarkastellaan palvelualueuudistuksen mukaisesti kokonaisvaltaisesti. Johtamisrakenteiden keventämiseksi tarkastellaan palvelualueiden organisaatorakenteita.	●	(etenee suunnitellusti) -Lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden suunnittelu on toteutettu ylläalueellisena yhteistyönä. -Työryhmän loppuraportti viety kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. -Varhaiskasvatuksen toimintayksiköitä on yhdistetty suuremmiksi johdettavaksi kokonaisuuksiksi, perhepäivähoidon ohjaamiseen käytettyä resurssia on vähennetty prosessien digitalisoinnin tukemana.	
	Vaikutetaan aktiivisesti tuleviin rakennemuutoksiin (mm. sote-uudistus) ja ennakoitaan muutosten vaikutukset Kuopion strategiaan ja palvelujen organisointiin.	Osallistutaan ylläalueellisiin kehittämisryhmiin (mm. sote-uudistusta varten perustettavat ryhmät) ja omaa toimintaa ja tuotantoa tarkastellaan kriittisesti.	●	(etenee suunnitellusti) Lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden suunnittelu on toteutettu ylläalueellisena yhteistyönä.	

Varhaiskasvatuspalvelut

Va. varhaiskasvatusjohtaja Tuula Nuotion katsaus ajalta 1.1. - 31.12.2016

Toiminta

Lasten määrä kunnallisessa päiväkotihoidossa on koko alkuvuoden ollut n. 150 lasta suurempi kuin edellisvuonna, myös yksityisessä päiväkotihoidossa on ollut n. 100 lasta enemmän kuin vuonna 2015. Talousarviossa näin suureen lapsimäärän kasvuun ei ole varauduttu.

Lasten määrän kasvuun on jouduttu vastaamaan kasvatus- ja hoitohenkilöstöä lisäämällä, sekä vuokraamalla uusia päivähoitotiloja (Alavan päiväkotitiloja, 2 ryhmää). Helmikuun alussa käynnistyi uusi neliryhmäinen yksityinen päiväkotitila, jossa on päivähoitossa n. 70 lasta.

Syksyllä lisättiin kerhoryhmiä ja avoimia päiväkotiryhmiä. Kerhoihin on osallistunut 119 lasta ja avoimissa päiväkodissa on käynyt 52 perhettä enemmän kuin keväällä. Henkilöstöä on lisätty 9, kun vastaavaa lapsimäärää varten päiväkotihoidon mitoituksella olisi tarvittu vähintään 15.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Varhaiskasvatuspalveluiden talousarvioon varatut rahat eivät riitä kasvaneen kysynnän mukaiseen palveluun. Talousarviossa oli varauduttu 60:n lapsen määrälliseen kasvuun puolen vuoden ajalle. Henkilöstömenojen kasvu noudattaa lapsimäärän kasvukehitystä kevään osalta, mutta syksyllä lisättiin kerhoryhmiä, jotka eivät näy tulokortilla lapsimäärässä.

Lakimuutosten 1 M€ säästövaikutukset eivät toteutuneet. Yli 3-vuotiaiden lasten ryhmään lisättiin 8. lapsi jokaista hoito- ja kasvatusvastuussa olevaa työntekijää kohti. Kaikkiin päiväkotitiloihin ei kuitenkaan voitu lisätä lapsia tilojen asettamien rajoitusten vuoksi ja toisaalta erityis päivähoitoon uudelleenjärjestelyjen myötä joidenkin ryhmien ryhmäkoko on ollut tarve pienentää. Lisäksi toteutettiin osa-aikaisessa hoidossa olevan lapsen kertoimen nostaminen samalle tasolle kuin kokoaikaisen lapsen kerroin (valtakunnallinen käytäntö).

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Avustajien määrää ei ole kyetty vähentämään suunnitelmien mukaisesti. Avustamisen prosessia on tarkennettu ja osa avustajista on sovittu vakinaistettavaksi tehokkaamman avustajien käytön varmistamiseksi.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Yliopistossa tutkinnon suorittaneita lastentarhanopettajia ei ole ollut saatavilla tarvetta vastaavasti. Muuta henkilöstöä on saatu tarpeen mukaan hyvin. Perhepäivähoitajien määrän lasku on pysähtynyt ja kääntynyt pieneen nousuun.

Varhaiskasvatuspalvelut

2016

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

1. Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Palvelujen asiakaslähtöisyys	Joustavat varhaiskasvatuspalvelut tukevat kaupungin kasvua ja talusalueen työvoimatarpeita.	Kysynnän nopeaan vaihteluun reagoidaan joustavin ja luovin palveluratkaisuoin.	Palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Kysyntä on kasvanut voimakkaasti, mutta kaikille perheille on löytynyt palvelutarpeita vastaava palvelu lain asettamassa määräajassa.	; Kasvuohjelma; Tuottavuusohjelma

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

3. Kuopio-kuva - paras kaupunkiyhteisö

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Yhteistyöhakuinen ja avoimesti viestivä Kuopio	Ylläpidetään kaupungin houkuttelevuutta ja positiivista Kuopio kuvaa.	Alueellista palveluohjausta kehitetään tuomalla avoimet varhaiskasvatuspalvelut kiinteämmin osaksi alueen varhaiskasvatuspalveluja. Sähköisen palveluohjauksen sisältöä kehitetään, sähköisen vuorovaikutteisen tiedottamisen mahdollisuus laajennetaan kaikkiin päiväkoteihin.	Palvelupäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden muutokset ja johtaminen on suunniteltu, uudet vastuuhenkilöt on nimetty. Sähköisen vuorovaikutteisen tiedottamisen pilotti (Muksunetti, huoltajien appis) on saatu päätökseen.	Tuottavuusohjelma

4. Tulevaisuuteen suunnattu ja kestävä kaupunkirakenne

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Lähiöiden ja keskustaaajamien omaleimaisuus ja täydennysrakentaminen	Kaupunginosien palveluja kootaan monipalvelukeskuksiin.	Päivähoito säilytetään lähipalveluna, avoimia varhaiskasvatuspalveluja tuodaan monipalvelukeskuksiin.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	■ (etenee hitaasti tai osittain) Lähipalveluperiaate ei toteudu Saaris- tokaupungissa, monipalvelukeskuksia ei ole perustettu. Lähipalveluperiaate ei toteudu myöskään Männistö - Saarijärvi -alueella.	Hyvinvointiohjelma; Tuottavuusohjelma

Kuntaliitosten myötä tapahtunut Kuopion alueellinen kasvu ja alueiden erilaisuus otetaan huomioon maankäytön, palvelurakenteen ja palvelujen tuottamistavan kehittämisessä.	Turvataan varhaiskasvatuspalveluiden kohtuullinen saavutettavuus myös haja-asutusalueilla.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Saataavuus myös haja-asutusalueilla on kyetty turvaamaan.	
---	--	--	--	--

5. Asiakslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Asiakkaita tuetaan ja ohjataan sekä kannustetaan omatoimisuuteen ja käyttämään ns. matalan kynnyksen palveluja. Toimintatapaa kehitetään erityisesti aikuisten pärjäämisen tuen palveluissa sekä lasten, nuorten ja lapsiperheiden pärjäämisen tuen palveluissa.	Avoimien varhaiskasvatuspalvelujen palvelukyvyistä huolehditaan palveluluopauksen mukaisesti.	Palvelupäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden palvelukyky on varmistettu. Kerhoja ja avoimia päiväkohteja on lisätty.	Hyvinvointiohjelma; Tuottavuusohjelma
	Kaupunkitasoista hyvinvointijohtamista ja yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi kehitetään.	Laaditaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa. Varhaiskasvatussuunnitelman päivitys osana hyvinvointisuunnitelmaa.	Palvelupäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen on aloitettu työryhmässä, työskentelyssä käytetään sähköisenä alustana ja henkilöstön osallistamisen välineenä KasvaNet -verkkooppimisympäristöä.	; Hyvinvointiohjelma
	Kuopiolaisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään erityisesti ennalta ennaltaehkäisevin toiminnan kautta. Hyvinvoinnin kehittämisen painopisteinä ovat erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset ja konkreettisenä tavoitteena on lastensuojelumenojen ja vanhuspalvelumenojen kustannuskehityksen hillintä. Lasten ja nuorten palvelut kootaan asiakkuuden ja talouden hallinnan kehittämiseksi uudeksi palvelukokonaisuudeksi	Osallistutaan lasten, nuorten ja lapsiperhepalveluiden yhteiseen suunnitelmaan ja toteutukseen.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Yhteistyö lapsiperhepalveluissa on edennyt yhteistyösopimusten mukaisesti.	; Hyvinvointiohjelma; Tuottavuusohjelma

Palvelujen asiakaslähtöisyys	Uusia palvelujen tuottamismalleja pilotoidaan ja palvelujen digitalisaatiota viedään eteenpäin. Mallien hyödyt ja kustannukset ennakoarvioidaan. Kehittämislle asetetaan selkeät tavoitteet etukäteen ja niiden toteutumista myös jälkiarvioidaan.	Muksunetti Julkaisu otetaan käyttöön kaikissa päiväkodeissa päiväkodin ja vanhempien vuorovaikutus-, tiedotus- ja keskustelukanavana.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Muksunetti Julkaisu on otettu käyttöön kaikissa päiväkodeissa.	Hyvinvointiohjelma; Tuottavuusohjelma
	Varhaiskasvatuspalvelu toteutuu lähipalveluna ja lapsen tarvitsema yleinen, tehostettu ja erityinen tuki toteutuu sopimusten ja ohjaavien asiakirjojen mukaisesti.	Tavoitteen toteutuminen mitataan vuotuisella asiakaskyselyllä.	Palvelupäälliköt, päiväkodinjohtajat	● (etenee suunnitellusti) Asiakaskyselyssä luottamus päivähoitoon sai keskiarvon 4,73.	
	Yhdessä yksityisten palveluntuottajien kanssa tarjotaan monipuolisia päivähoitopalveluja esim. kieli ja kasvatustilafilosofiapainotuksin.	Päivähoidon palvelusetelin arvo pidetään toiminnan mahdollistavalla tasolla.	Varhaiskasvatusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Helmikuun alussa käynnistyi uusi yksityinen päivähoito Saaris- tokaupungissa, kaksi uutta yksityistä palveluntuottajaa on varannut tontit hankkeitaan varten. Päiväkodit avaavat ovensa kesällä 2017. Kaksi uutta yksityistä toimijaa ovat kiinnostuneita toiminnan aloittamisesta Kuopiossa.	Palvelu- ja hankintaohjelma

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

6. Tasapainoinen talous

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön suorituskyky paranee ja työkyvyttömyyskustannusten osuus palkkasummasta vähenee.	Kaikilla työyksiköillä on työhyvinvointiohjelmat. Aktiivisen aikaisen tuen mallin käytön varmistaminen.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Työhyvinvointisuunnitelmat on tehty kaikkiin yksiköihin. Yhteistyö Kallaveden työterveyden kanssa uudelleensijoitusilanteissa on tiivistä.	Henkilöstöohjelma
Palveluverkon ja toimitilojen käytön tehokkuus	Palveluverkoston ja tilojen käytön tehokkuutta lisätään edelleen.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkoston yhteistarkastelu.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Varhaiskasvatuspalvelut on osallistunut palvelualueen verkostotyöhön, uusi esiopetus-	Tuottavuusohjelma

				ryhmä siirtyy osittain koulutiloihin vuoden 2017 alussa. Uusien kohteiden hankesuunnitteluvaiheessa tehdään tiivistä yhteistyötä tilojen käytön tehostamiseksi.	
Tuottavuuden kehittyminen	Henkilöstötarvetta vähennetään uusilla toimintatavoilla ja tuottavuustoimenpiteillä. Henkilöstöresurssin oikea käyttö suunnitellaan pidemmän tähtäimen henkilöstösuunnitelmilla. Laskennallinen henkilöstötyön tuottavuus paranee 75 htv:tta vastaavasti.	Henkilöstön tehokkaan käytön seuraaminen täyttöasteen avulla. Avustajaresurssin käytön tehostaminen.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt, päiväkodinjohtajat	● (etenee suunnitellusti) Täyttöasteissa ei muutoksia. Avustajaprosessia on tehostettu.	Tuottavuusohjelma
	Koko kaupungin toimintakatteen kasvu on enintään 1,4% vuoden 2015 talousarvioon nähden.	Talouden seuranta tehostetaan entisestään, jolloin mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida mahdollisimman pian. Osallistutaan 20 suurimman kaupungin tuottavuusvertailuun.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Tuottavuusvertailun tiedot on annettu.	Tuottavuusohjelma
	Palvelujen laatutasoja tarkastellaan kustannuskehityksen hallitsemiseksi. Palvelurakenteita ja palveluprosesseja kehitetään tuottavammaksi ja vaikuttavammaksi.	Erityispäivähoidon resurssien uudelleenjärjestelyä jatketaan suunnitelman mukaisesti.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Erityispäivähoidon uudelleenjärjestelyjen arviointi on tehty. Muutoksia järjestelyihin on tehty arvioinnin ohjaamana. Arviointia jatketaan edelleen.	Henkilöstöohjelma; Tuottavuusohjelma

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön liikkuvuutta parannetaan ja poikkihallinnollista osaamisen hyödyntämistä lisätään.	Avoimet tehtävät täytetään ensisijaisesti sisäisesti. Sisäisen täytön osalta yhteistyötä rekrytointipalvelun kanssa tehostetaan. Ulkoisella rekrytoinnilla korvataan sellaista osaamista, joka poistuu organisaatiosta tai hankintaan sellaista uutta osaamista, jota organisaatiossa ei aiemmin ole ollut.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Osa vapautuneista tehtävistä on täytetty siirtomenettelyllä ja sisäisellä haulla. Henkilöstön kelpoisuusvaatimusten vuoksi sisäiset täytöt eivät riitä henkilöstön poistuman täyttämiseen.	

		Asiakkuusjohtajat laativat alueilleen henkilöstösuunnitelmaan pohjautuvan rekryointisuunnitelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.			
	Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.	-Esimiehet soveltavat työhyvinvoinnin toimintamalleja henkilöstöjohtamisessaan. -Säännölliset kehityskeskustelut. Sairauspoissaoloissa aktiivinen, aikainen puuttuminen ja puheeksiottaminen. Avoimen keskusteluilma- piirin luominen ja säännölliset työpaikkakokoukset, jossa käsitellään toiminnan päämääriä. -Asiakkuusjohtajat laativat palvelualueillaan työhyvinvointiohjelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Toimitaan kaupunkitasoisen ohjauksen mukaisesti. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet.	Henkilöstöohjelma
Johtaminen	Esimiesten osaamista kehitetään edelleen osaamiskartoitusten ja muuttuvien osaamisvaateiden mukaisesti.	Esimiehille laaditaan kehityskeskusteluissa osaamisen kehittämissuunnitelma ja tehdään osaamiskartoitus (kartoituksessa ja suunnitelmassa hyödynnetään sähköistä kehityskeskustelulomaketta).	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	■ (etenee hitaasti tai osittain) Esimiesten kehityskeskustelut on käyty sähköisellä järjestelmällä. Kaikki esimiehet eivät ole käyneet keskustelua.	Henkilöstöohjelma
	Palvelualueiden johtamisrakenteita kevennetään ja palvelualueiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään.	-Suunnitellaan lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuutta yhteistyössä muiden vastualueiden kanssa. -Avoimeksi tulevien esimiestehtävien täyttämässä käytetään harkintaa ja toimintaa tarkastellaan palvelualueudistuksen mukaisesti kokonaisvaltaisesti. Johtamisrakenteiden keventämiseksi tarkastellaan palvelualueiden organisaatorakenteita.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Varhaiskasvatusjohtajan virka on yhdistetty kasvun ja oppimisen tuen johtajan virkaan.	
	Toimintaa, taloutta ja henkilöstöä suunnitellaan ja johdetaan pitkäjänteisesti ja kokonaisuus huomioiden.	Varhaiskasvatuspalveluiden johtoryhmän täydennyskoulutus.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Koulutusta on järjestetty suunnitelman mukaisesti.	Henkilöstöohjelma; Hyvinvointiohjelma
	Vaikutetaan aktiivisesti tuleviin rakennemuutoksiin (mm. sote-uudistus) ja ennakoidaan muutosten vaikutukset Kuopion strategiaan ja palvelujen organisointiin.	Osallistutaan yliajallisiin kehittämissuunnitelmiin (mm. sote-uudistusta varten perustettavat ryhmät) ja omaa toimintaa ja tuotantoa tarkastellaan kriittisesti.	Varhaiskasvatusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden suunnittelu on toteutettu yliajallisenä yhteistyönä.	

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. - 31.12.2016

Toiminta

Oppilasmäärä on lähtenyt maltilliseen kasvuun alakouluissa, alueellisesti kasvua on tapahtunut eniten eteläisellä alueella Saaristokaupungissa ja Hiltulanlahdessa. Hiltulanlahden koulun tarveselvitys eteni hankesuunnitelmanvaiheeseen ja valmistui hyväksyttäväksi vuoden lopulla. Läntisen maaseutualueen tarveselvitys valmistui syksyllä ja Kasvun ja oppimisen lautakunta päätti uuden koulun paikaksi nykyisen Kaislastenlahden koulun paikan.

Verkostotyö eteni suunnitellusti tehtyjen päätösten toimeenpanona. Kalevalan koulun Linnanpellon kiinteistöstä luovuttiin 1.8.2016 alkaen ja vuosiluokkien 7-9 opetus ja oppilaat siirtyivät Hatsalan klassilliseen kouluun ja Minna Canthin kouluun. Särkiniemen koulua koskevan verkostopäätöksen toimeenpanon valmistelu käynnistettiin.

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti uuden tuntijaon ja uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen siirryttiin syyslukukauden 2016 alusta lukien vuosiluokkien 1-6 osalta kokonaan ja opetussuunnitelman perusteiden yleisen osion osalta myös vuosiluokilla 7-9. Puuttuvat osiot on laadittu syksyn aikana. Koulukohdittaiset opetussuunnitelmat vuosiluokkien 1-9 ovat valmiit ja ne on hyväksytty. Opetussuunnitelmia kehitetään edelleen jatkuvana prosessina.

Opetuksen ja oppimisen digitalisoituminen on edennyt linjassa uuden opetussuunnitelman ja perusopetuksen kehittämissuunnitelman ja ICT-suunnitelman kanssa. Kolme digituoria ovat olleet tukemassa käytännön opetustyötä kouluilla luokissa ja siten lisänneet opetushenkilöstön TVT osaamista. Laitehankinnoissa ja oppimisympäristöjen kehittämisessä on edetty kohtuullisen hyvin.

Iltapäivätoimintaa on järjestetty kaupungin omana toimintana sekä ulkoisten palveluntuottajien toimesta. Toimintamaksuja korotettiin 1.8.2016 alkaen.

Nuorisopalvelujen toiminta on edennyt suunnitellusti, toiminnallista yhteistyötä koulujen kanssa on kehitetty. Verkkonuorisotyön pilotointi on lähtenyt hyvin käyntiin. Eteläisen alueen nuorten määrän kasvu on lisännyt haastetta nuorisotyölle ja vahvistanut tarvetta henkilöstön lisäresurssointiin. Nuorisopalveluissa Sammakkolammen kerhokeskuksesta ja Päivärannan nuorisotilasta luovuttiin kesäkuussa.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut on osallistunut aktiivisesti Kuopion kaupungin koulutuspoliittisen ohjelman laadintaan.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Perusopetuksessa vuoden 2016 toimintakate oli 99,6% eli merkittäviä poikkeamia talousarvioon ei ole. Nuorisopalveluissa toimintakate oli 96,93%; toimintakulujen toteutuminen alle talousarvion johtuu täyttämättä olevista tehtävistä ja varhemaksun muutoksesta.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Verkostotyö eteni suunnitellusti tehtyjen päätösten toimeenpanona. Kalevalan koulun Linnanpellon kiinteistöstä luovuttiin 1.8.2016 alkaen ja vuosiluokkien 7-9 opetus ja oppilaat siirtyivät Hatsalan klassilliseen kouluun ja Minna Canthin kouluun. Nuorisopalveluissa Sammakkolammen kerhokeskuksesta ja Päivärannan nuorisotilasta luovuttiin kesäkuussa.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Henkilöstön saatavuus on yleisesti ottaen ollut hyvä; opetushenkilöstön pedagogisten TVT-taitojen osaamista on lisätty koulutuksella ja pedagogisella tuella.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

2016

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

1. Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Yritystoiminnan kehittämisen välineet ja resurssit	Yhteistyötä elinkeinoelämän ja yritysten kanssa kehitetään erityisesti palvelutuotannon osalta (palvelu- ja hankintaohjelma).	Yrityskylätoiminnan vakiinnuttaminen Kuopioon ja laajentaminen koskemaan myös yläkouluikäisiä.	Perusopetuspäällikkö, rehtorit	✓ (valmis) Yrityskylätoiminta jatkuu ala- ja yläkouluissa.	
Yritystonttien tarjonta	Elinkeinoelämän kehittymisen edellytyksistä (mm. tonttien saatavuudesta) huolehditaan	Pidetään palvelutaso valtakunnallisesti kilpailukykyisenä. Osallistutaan kuntakokeiluun.	Opetusjohtaja	✓ (valmis) Kuntakokeilu päättyi vuoden lopussa 2016, hyvinvointikokeilu jatkaa eloan ODA-palveluissa, ISAACUS-raportoinnissa sekä Pohjois-Savon LAPE-hankkeessa. Kokeilun yhteydessä kehitetty elämänhallinnan arvioinnin 3X10D-menetelmä on sekä ammattilaisten että nuorten kanalta todettu hyväksi.	

3. Kuopio-kuva - paras kaupunkiyhteisö

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Kasvua ja veto-voimaa tukeva markkinointi	Ylläpidetään kaupungin houkuttelevuutta ja positiivista Kuopio-kuvaa.	Nuorisopalvelujen toimintaa kehitetään yhdessä koulujen ja nuorten kanssa.	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Puijonsarven koulussa toiminta on vakiintumassa ja uusien koulujen suunnittelua toteutetaan edelleen yhteistyössä. Toiminta uudessa Jynkän koulussa on alkamassa suunnitellussa aikataulussa 1.8.2017.	Hyvinvointiohjelma; Kasvuohjelma
		Pedagogiikkaa ja oppimis- ja teknologiympäristöä kehitetään monipuoliseksi ja erilaiset oppijat huomioon ottavaksi. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2016 alkaen.	Perusopetuspäällikkö, lukio-opetuspäällikkö, projektikoordinaattori	● (etenee suunnitellusti) Uudet opetussuunnitelmat ovat käytössä. Opetussuunnitelmatyö on jatkuvaa ja koulukohtaiset tarkistukset tehdään vuosittain. Opetusjohtaja hyväksyy koulukohtaiset opsmuutokset vuosittain toukokuussa.	Kasvuohjelma

		Perusopetuksen laadun arviointi on jatkuvaa ja se on osa koulujen vuosittaista kehittämistyötä.	Perusopetuspäällikkö ja lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Lukuvuoden 2016-2017 CAF-arviointi toteutetaan maaliskuussa 2017	Kasvuohjelma
Yhteistyöhakui- nen ja avoimesti viestivä Kuopio	Hyvinvointipalveluja, koulutusta ja tapahtumia tuodaan vahvemmin esille kaupungin veto- voima- ja elinvoimatekijänä.	Perusopetuksen palveluverkko ja toiminta on alueellisesti ja valtakunnallisesti vetovoimainen.		● (etenee suunnitellusti) Perusopetuksen palveluverkkoa on kehitetty suunnitelmallisesti valtuuston päätösten ja verkostoselytysten mukaisesti. Pedagogisesti ja toiminnallisesti perusopetus on yksi merkittävä vetovoimatekijä lapsiperheille.	

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

4. Tulevaisuuteen suunnattu ja kestävä kaupunkirakenne

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Lähiöiden ja keskustaajamien omaleimaisuus ja täydennysrakentaminen	Kuntaliitosten myötä tapahtunut Kuopion alueellinen kasvu ja alueiden erilaisuus otetaan huomioon maankäytön, palvelurakenteen ja palvelujen tuottamistavan kehittämisessä.	Kuntaliitossopimusten mukaan turvataan kasvun ja oppimisen palvelujen kohtuullinen saavutettavuus (mm. päivähoito, perusopetus, nuorisopalvelut).	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) On edennyt suunnitellusti.	

5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Asiakkaita tuetaan ja ohjataan sekä kannustetaan omatoimisuuteen ja käyttämään ns. matalan kynnyksen palveluja. Toimintatapaa kehitetään erityisesti aikuisten pärjäämisen tuen palveluissa sekä lasten, nuorten ja lapsiperheiden pärjäämisen tuen palveluissa.	Nuorisopalveluiden nuoriso-ohjelma päivitetään yhdessä nuorten kanssa, erityistä huomiota kiinnitetään ennalta ehkäisevään nuorisotyöhön. Nuorisopalveluita viedään lähelle kouluja. Nuorisotoimintaa järjestetään yhdessä ja yhteisissä tiloissa.	Nuorisopäällikkö	■ (etenee hitaasti tai osittain) Nuoriso-ohjelman päivitys on vielä kesken.	Hyvinvointiohjelma

		Uudet oppilashuoltolain mukaiset opetussuunnitelmat ovat käytössä. Koulukohtaisten oppilashuoltosuunnitelmien laatiminen ja käyttöön ottaminen etenevät. Yhteisöllisen oppilashuollon keinoin tuetaan lasten ja nuorten pärjäämistä.	Perusopetus-päällikkö, aluerehtorit, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Oppilas- ja opiskelijahuoltokyselyt on toteutettu koulujen yhteisöllisissä oppilashuoltoryhmissä. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on valmistumassa kevään 2017 aikana.	Hyvinvointiohjelma
	Kaupunkitasoista hyvinvointijohtamista ja yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi kehitetään (hyvinvointiohjelma).	Laaditaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa.	Opetusjohtaja, perusopetus-päällikkö, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu eri työryhmissä ja se on määrä saada valmiiksi kevään 2017 aikana.	Hyvinvointiohjelma
	Kuopiolaisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään erityisesti ennalta ennaltaehkäisevin toiminnan kautta. Hyvinvoinnin kehittämisen painopisteenä ovat erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset ja konkreettisena tavoitteena on lastensuojelumenojen ja vanhustalustalouden kustannuskehityksen hillintä. Lasten ja nuorten palvelut kootaan asiakkuuden ja talouden hallinnan kehittämiseksi uudeksi palvelukokonaisuudeksi	Osallistutaan lasten ja nuorten palveluiden yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen. Osallistutaan kuntakokeiluun.	Opetusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet on kirjattu koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. Hyvinvointiryhmien lisäksi toimii ns. kiusaamisen vastainen työryhmä, joka kartoittaa ja eri tahojen toimintamalleja kiusaamista vastaan sekä pyrkii löytämään yhteisiä keinoja hyvinvoinnin lisäämiseksi.	Hyvinvointiohjelma
Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Palvelujen asiakaslähtöisyys	Asukkaiden osallisuutta ja paikallista vaikuttamista kehitetään (mm. paikallisdemokratia).	Arviointikyselyjen palaute otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Oppijat ja huoltajat osallistuvat opetussuunnitelmatyöhön. Verkostotyön läpinäkyvyyttä lisätään verkkosivujen kautta. Nuorisohjelman päivityksessä nuoret osallistetaan.	Perusopetus-päällikkö, rehtorit, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Oppilaskunnat otetaan mukaan koulutuspoliittisen ohjelman laadintaan.	Hyvinvointiohjelma

	Uusia palvelujen tuottamismalleja pilotoidaan ja palvelujen digitalisaatiota viedään eteenpäin. Mallien hyödyt ja kustannukset ennakoarvoidaan. Kehittämislle asetetaan selkeät tavoitteet etukäteen ja niiden toteutumista myös jälkiarvoidaan.	Lisätään sähköisiä asiointimahdollisuuksia. Pedagogiikkaa digitalisoidaan osana oppimisympäristöjen kehittämistä.	Perusopetuspäällikkö, lukio-opetuspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Opetuksen digitalisaatiota edistetään pedagogiikka edellä esim. digitutor-opettajien tuella ja rinnakkaisopetusmallilla.	Hyvinvointiohjelma; Tuottavuusohjelma
Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Palvelukumppanuutta yritysten ja järjestöjen kanssa lisätään. Palvelusetelikäytäntöä laajennetaan. Palvelualoitteen pilotointivalmius.	Palvelualoittekoikeilua toteutetaan edellyttäen, että valtuusto tekee sen käyttöönotosta päätöksen. Osallistutaan innovatiivisten hankintojen valmistusohjelmaan.	Opetusjohtaja	■ (etenee hitaasti tai osittain) Innovatiivisten hankintojen valmistusohjelmaan on osallistuttu; perusopetukseen ja nuorisopalveluihin ei ole tullut palvelualoitteita.	Palvelu- ja hankintaohjelma

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

6. Tasapainoinen talous

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön suorituskyky paranee ja työkyvyttömyyskustannusten osuus palkkasummasta vähenee.	Työterveys- ja työhyvinvointisuunnitelmissa otetaan huomioon ennaltaehkäisevä toiminta ja työhyvinvointiparien tehtäväkuva tarkistetaan.	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Nuorisopalveluissa ja perusopetuksessa toteutetaan sähköistä terveystarkastusta.	Henkilöstöohjelma
Palveluverkon ja toimitilojen käytön tehokkuus	Palveluverkoston ja tilojen käytön tehokkuutta lisätään edelleen. Tarpeettomista tiloista luovutaan (myynti, ulosvuokraus).	Palveluverkoston yhteistarkastelu eri toimijoiden kanssa.	Opetusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Hiltulanlahden koulun tarveselvitys ja hankesuunnitelma ovat valmistuneet; läntisen maaseutualueen tarveselvitys on valmistunut. Molemmissa suunnitelmissa on ollut mukana laaja joukko toimijoita ja palvelun käyttäjiä. Toimintamallista tehdään pysyvä käytäntö.	
Tilikauden tulos	Koko kaupungin toiminnallinen alijäämä pienenee vuosittain suunnittelukauden aikana. Koko kaupungin alijäämä vuonna 2016 on enintään 20,5 milj.€.	Palveluverkostoa tarkastellaan kouluverkkoselvitysten ja linjausten mukaisesti, tavoitteena on vähentää kustannuksia tehostamalla henkilöstö- ja tilaresurssin käyttöä.	Opetusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Verkostoratkaisujen toimeenpano etenee ja suunnittelussa otetaan huomioon kokonaisvaltainen henkilöstön tarkastelu.	Tuottavuusohjelma

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Tuottavuuden kehittyminen	Budjettitietoisuutta ja talousymmärrystä parannetaan kaikilla tasoilla.	Talouden hallintaa kehitetään kehittämällä budjettijärjestelmää ja päivittämällä henkilöstön osaamista.	Taluspäällikkö, perusopetuspäällikkö, lukio-opetuspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Rehtorit on pidetty mukana talousarvion 2017 suunnittelussa; ohjausta ja tukea on tarjottu ja annettu sekä uusille että jo kauemmin toimineille rehtoreille ja koulusihteereille.	Henkilöstöohjelma
	Henkilöstötarvetta vähennetään uusilla toimintatavoilla ja tuottavuustoimenpiteillä. Henkilöstöresurssin oikea käyttö suunnitellaan pidemmän tähtäimen henkilöstösuunnitelmilla. Laskennallinen henkilöstötyön tuottavuus paranee 75 htv:ta vastaavasti.	Syksyllä 2015 laaditun henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteuttaminen. Henkilöstömitoitusta tarkastellaan koko palveluverkon tasolla.	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, aluerehtorit	● (etenee suunnitellusti) Täydennyskoulutustarjontaa ja tv-tukea on järjestetty kattavasti. Sijaisuusjärjestelyt ja laitekannan puutteellisuus tai toimimattomuus ovat haasteena.	Henkilöstöohjelma
	Koko kaupungin toimintakatteen kasvu on enintään 1,4% vuoden 2015 talousarvioon nähden.	Talouden seuranta tehostetaan entisestään, jolloin mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida mahdollisimman pian. Osallistutaan 20 suurimman kaupungin opetuksen tuottavuusvertailuun.	Opetusjohtaja, taluspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Osallistutaan tuottavuusvertailuun ja talouden seuranta kehitetään olemassa olevilla työvälineillä.	Tuottavuusohjelma
	Palvelujen laatutasoja tarkastellaan kustannuskehityksen hallitsemiseksi. Palvelurakenteita ja palveluprosesseja kehitetään tuottavammaksi ja vaikuttavammaksi.	Palveluverkkoa tarkastellaan tilojen, toiminnan ja pedagogiikan näkökulmasta.	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Verkostopäätökset on osittain toimeenpantu ja työ jatkuu. Hiitulanlahden koulun osalta hankesuunnitelma on valmistunut. läntisen maaseutualueen tarveselvitys on valmistunut.	
	Valtiolta normeihin ja velvoitteisiin mahdollisesti tulevat helpotukset otetaan käyttöön talouden tasapainottamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi.	Normeihin ja velvoitteisiin tulevat helpotukset otetaan käyttöön.	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, taluspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) KiKy-sopimus lisää henkilöstön työaikaa 1.2.2017 alkaen.	Tuottavuusohjelma

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön liikkuvuutta parannetaan ja poikkihallinnollista osaamisen hyödyntämistä lisätään.	<p>Avoimet tehtävät täytetään ensisijaisesti sisäisesti. Sisäisen täytön osalta yhteistyötä rekryointipalvelun kanssa tehostetaan.</p> <p>Ulkoisella rekryoinnilla korvataan selkeä osaamista, joka poistuu organisaatiosta tai hankitaan sellaista uutta osaamista, jota organisaatiossa ei aiemmin ole ollut.</p> <p>Asiakkuusjohtajat laativat alueilleen henkilöstösuunnitelmaan pohjautuvan rekryointisuunnitelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.</p>	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Rekryoinnin aikataulua on muokattu keväälle 2017; etenee suunnitellusti.	
	Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.	<p>Esimiehet soveltavat työhyvinvoinnin toimintamalleja henkilöstöjohtamisaan.</p> <p>Säännölliset kehityskeskustelut. Sairauspoissaoloissa aktiivinen, aikainen puuttuminen ja puheeksiottaminen. Avoimen keskusteluympäristön luominen ja säännölliset työpaikkakokoukset, jossa käsitellään toiminnan päämääriä.</p> <p>Asiakkuusjohtajat laativat palvelualueiltaan työhyvinvointiohjelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.</p>	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Kehityskeskusteluja toteutetaan suunnitellusti. Sairauspoissaolojen määrää seurataan kuukausittain. Palvelualueiden työhyvinvointiohjelmaa laaditaan	Henkilöstöohjelma

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Johtaminen	Esimiesten osaamista kehitetään edelleen osaamiskartoitusten ja muuttuvien osaamisvaateiden mukaisesti.	Esimiehille laaditaan kehityskeskusteluissa osaamisen kehittämissuunnitelma ja tehdään osaamiskartoitus (kartoituksessa ja suunnitelmassa hyödynetään sähköistä kehityskeskustelulomaketta).	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, nuorisopäällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Osaamiskartoitukset ja kehittämissuunnitelmat tarkastellaan kehityskeskustelujen yhteydessä. Virkarehtorien työajanseuranta tarkastellaan myös kehityskeskusteluissa.	Henkilöstöohjelma
	Palvelualueiden johtamisrakenteita kevennetään ja palvelualueiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään.	Suunnitellaan lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuutta yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa. Avoimeksi tulevien esimiestehtävien täyttämässä käytetään harkintaa ja toimintaa tarkastellaan palvelualueuudistuksen mukaisesti kokonaisvaltaisesti. Johtamisrakenteiden keventämiseksi tarkastellaan palvelualueiden organisaatorakenteita.	Opetusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Koulutuspoliittisen ohjelman yhteydessä tarkastellaan myös johtamisjärjestelmää.	
	Toimintaa, taloutta ja henkilöstöä suunnitellaan ja johdetaan pitkäjänteisesti ja kokonaisuus huomioiden.	Verkostotyössä toimintaa ja tiloja arvioidaan vuoteen 2020 saakka. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa sekä johtamisen ja hallinnon rakenteita arvioidaan kokonaisjohtamisen näkökulmasta.	Opetusjohtaja, perusopetuspäällikkö, alue-rehtorit, nuorisopäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Koulutuspoliittinen ohjelma on valmistelussa	Henkilöstöohjelma; Tuottavuusohjelma
	Vaikutetaan aktiivisesti tuleviin rakennemuutoksiin (mm. sote-uudistus) ja ennakoidaan muutosten vaikutukset Kuopion strategiaan ja palvelujen organisointiin.	Osallistutaan ylläalueellisiin kehittämissuunnitelmiin (mm. sote-uudistusta varten perustettavat ryhmät) ja omaa toimintaa ja tuotantoa tarkastellaan kriittisesti.	Opetusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Osallistuttu lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden suunnitteluun yhdessä kasvun ja oppimisen tuen palvelujen kanssa.	

Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Opetusjohtaja Leena Auvisen katsaus ajalta 1.1. - 31.12.2016

Toiminta

Kuopion kaupunki turvaa lukiopaikan noin 50%:lle perusopetuksen päättävistä kuopiolaisista nuorista. Kevään yhteishaussa lukioon haki noin 53 % perusopetuksen päättäneistä; heistä vieraspaikkakuntalaisten osuus oli 28%. Ensisijaisten hakijoiden määrän ja aloituspaikkojen suhdeluku oli 112.

Lukiokoulutuksen uudet kunta- ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat hyväksyttiin ja otettiin käyttöön. Uusien opetussuunnitelmien jalkauttamisessa keskiössä on ollut arvioinnin uudistaminen. Kaksi lukiota on mukana OKM:n lukioiden tuntijakokeilussa.

Kuopion kaupungin lukioon valmistava LUVA-koulutuksen tarjoaminen maahanmuuttajanuorille ja vieraskielisille nuorille ei käynnistynyt 1.8.2016 lukien liian pienestä osallistujamäärästä johtuen. Vastaavasti aikuisten maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus yhteistyössä SAKKYn kanssa ja aikuisten maahanmuuttajien perusopetus Kuopion aikuislukiossa käynnistyivät 1.8.2016. Ko. toimintaan myönnettiin lisämääräraha yleishallintoon varatusta määrärahasta.

Hanketoiminta on lisääntynyt erityisesti kansainvälisyyteen keskittyvän Nest-keskuksen myötä.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Lukiopalveluiden toimintakate oli 100,14%. Olennaisia poikkeamia talousarvioon ei ole; kaksoistutkinnosta tulevat tulot vähenivät hieman; samoin ISO-verstaan tulot ja menot hanketoiminnan vähenemisestä johtuen.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Kurssitarjonnan tiivistäminen ja henkilöstöresurssin yhteiskäytön lisääminen ovat edenneet suunnitellusti lv 2016 - 2017 aikana.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Henkilöstön saatavuus on hyvä; pedagogisen tvt-osaamista on kehitetty koulutuksen ja tuen avulla.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

-

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

-

Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

2016

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

3. Kuopio-kuva - paras kaupunkiyhteisö

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Tulokselliset yhteistyöverkostot	Yhteistyötä mm. kuntien kanssa tehdään vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.	Tehdään yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa ja valmistaudutaan tulevaan kuntaliitokseen Juankosken kanssa. Kuopio on mukana aktiivisesti lukiofoorumissa sekä suurten kaupunkien lukiokoulutuksen järjestäjien yhteistyöryhmissä. Kuntaliitosta Juankosken valmistellaan yhdessä Juankosken ja Nilsian lukioiden kanssa mm. kehittämällä ja hankkimalla samanlaisuuden mahdollistavia ict-ratkaisuja.	Lukio-opetus-päällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Osallistuttu alueellisiin ja valtakunnallisiin verkostoihin. Kuntaliiton lukiofoorumien jäsenyys. Neliapilan (Kuopio, Jyväskylä, Lahti, Hämeenlinna) kanssa on saatu lukioiden arvioinnin kehittämistä tukeva OPH:n avustus (182000€). Juankosken kuntaliitos ja siihen liittyvä Juankosken ja Nilsian lukioiden yhteistyön kehittäminen on edennyt suunnitellusti. Kuopion Lyseon lukio koordinoi opetushallituksen Itä-Suomen lukioiden kehittämisverkoston toimintaa.	Hyvinvointiohjelma

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

4. Tulevaisuuteen suunnattu ja kestävä kaupunkirakenne

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Lähiöiden ja keskustajamien omaleimaisuus ja täydennysrakentaminen	Kuntaliitosten myötä tapahtunut Kuopion alueellinen kasvu ja alueiden erilaisuus otetaan huomioon maankäytön, palvelurakenteen ja palvelujen tuottamistavan kehittämisessä.	Kuntaliitossopimusten mukaan turvataan kasvun ja oppimisen palvelujen kohtuullinen saavutettavuus (mm. päivähoito ja perusopetus sekä nuorisopalvelut).	Lukio-opetus-päällikkö, rehtorit	■ (etenee hitaasti tai osittain) Kuntaliitosvalmistelut on saatettu loppuun. Nilsian ja Juankosken lukioiden yhteistyön käytänteitä on pilotoitu; työskentely yhteistyön tiivistämiseksi jatkuu edelleen.	Tuottavuusohjelma

5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Kuopiolaisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään erityisesti ennalta ennaltaehkäisevin toiminnan kautta. Hyvinvoinnin kehittämisen painopisteenä ovat erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset ja konkreettisena tavoitteena on lastensuojelumenojen ja vanhuspalvelumenojen kustannuskehityksen hillintä.	Osallistutaan lasten ja nuorten palveluiden yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen. Osallistutaan kuntakokeiluun. Osallistetaan opiskelijat ja huoltajat opetussuunnitelmatyöhön. Vuosittaisen opiskelijoiden toimintakyselyn avulla kerätään tietoja palveluista ja kehitetään niitä tulosten pohjalta.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit, projektikoordinaattori	● (etenee suunnitellusti) Lukiokoulutus on edelleen mukana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnassa (omavalvonta ja arviointi) ja seuraa kuntakokeilun etenemistä. Uusi kuntakohtainen opetussuunnitelman on valmistunut ja hyväksytty KOP lautakunnassa kesäkuussa. Opiskelijat osallistettiin työhön ja he ovat edelleen osallisina opetussuunnitelman toteutumisen arvioinnissa.	Hyvinvointiohjelma
	Uusia palvelujen tuottamismalleja pilotoidaan ja palvelujen digitalisaatiota viedään eteenpäin. Mallien hyödyt ja kustannukset ennakoarvioidaan. Kehittämislle asetetaan selkeät tavoitteet etukäteen ja niiden toteutumista myös jälkiarvioidaan.	Lisätään sähköisiä asiointimahdollisuuksia. Sähköisten oppimisympäristöjen käyttöä lisätään pedagogiikan kehittämisen näkökulmasta mm. Pedagogiikka pilvessä -hankkeen avulla.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Pedagogiikka pilvessä -hanke on edennyt suunnitellusti. Hanke päättyy 31.12.2016. Sähköinen yo-tutkinto on toteutettu syyskuussa 2016 kaikkien lukioiden yhteistyönä. Kuopio koordinoi arvioinnin kehittämiseen tähtäävää opetushallituksen kehittämishaketta. Kuopion lukioiden lisäksi hankkeessa ovat mukana Lahden lukiot sekä lukiot Jyväskylän koulutuskuntayhtymästä ja koulutuskuntayhtymä Tavastiasta.	Hyvinvointiohjelma; Tuottavuusohjelma
Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Palvelukumppanuutta yritysten ja järjestöjen kanssa lisätään. Palvelusetelikäytäntöä laajennetaan. Palvelualoitteen pilotointivalmius.	Palvelualoittekokeilua toteutetaan edellyttäen, että valtuusto tekee sen käyttöönotosta päätöksen.	Lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	● (etenee suunnitellusti) Lukiokoulutuksen opinto-ohjausta koskeva palvelualoite on otettu vastaan ja siihen on annettu vastine.	Palvelu- ja hankintaohjelma

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

6. Tasapainoinen talous

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Tuottavuuden kehittyminen	Valtiolta normeihin ja velvoitteisiin mahdollisesti tulevat helpotukset otetaan käyttöön talouden tasapainottamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi.	Normeihin ja velvoitteisiin tulevat helpotukset otetaan käyttöön. Lukioverkoston tiivistymisen mahdollistavat tuottavuustoimet otetaan käyttöön kurssitarjottimien ja henkilöstön yhteiskäytön osalta.	Opetusjohtaja, lukio-opetuspäällikkö, rehtorit	 (etenee suunnitellusti) Kuopion Taidelukio Lumitin toiminta Minna Canthin koulun tiloissa on päätynyt helmikuussa. Kurssitarjottimen tiivistäminen ja henkilöstön yhteiskäytön kehittäminen on otettu huomioon alkavan lukuvuoden toiminnassa. Tilojen käyttöä on tiivistetty kaikissa kaupunkilukioissa. Suunnittelu tulevan vuoden kurssitarjonnasta on aloitettu lukioiden yhteistyönä.	Tuottavuusohjelma

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön liikkuvuutta parannetaan ja poikkihallinnollista osaamisen hyödyntämistä lisätään.	Avoimet tehtävät täytetään ensisijaisesti sisäisesti. Sisäisen täytön osalta yhteistyötä rekrytointipalvelun kanssa tehostetaan. Ulkoisella rekrytoinnilla korvataan sellaista osaamista, joka poistuu organisaatiosta tai hankintaan sellaista uutta osaamista, jota organisaatiossa ei aiemmin ole ollut. Asiakkuusjohtajat laativat alueilleen henkilöstösuunnitelmaan pohjautuvan rekrytointisuunnitelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.	Opetusjohtaja	 (etenee suunnitellusti) Rekrytointi on edennyt suunnitelman mukaisesti. Sisäistä liikkuvuutta on ollut hyvin vähän. Ulkoisessa rekrytoinnissa Kuopion lukiokoulutus on hyvin vetovoimainen; hakijoita on runsaasti.	

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
	Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.	-Esimiehet soveltavat työhyvinvoinnin toimintamalleja henkilöstöjohtamisessaan. -Säännölliset kehityskeskustelut. Sairaushoitoaloissa aktiivinen, aikainen puuttuminen ja puheeksiottaminen. Avoimen keskusteluilmapiiriin luominen ja säännölliset työpaikkakokoukset, jossa käsitellään toiminnan päämääriä. -Asiakkuusjohtajat laativat palvelualueilleen työhyvinvointiohjelman, joka käsitellään palvelualueiden johtoryhmässä.	Opetusjohtaja, lukio-opetuspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) -Kehityskeskustelut toteutetaan suunnitellusti. -Sairaushoitoaloja seurataan kuukausittain. -Palvelualueiden työhyvinvointiohjelmaa laaditaan. Hyvinvoinnin edistäminen on sovittu lukioiden painopistealueeksi lv 2016-2017 ja toimenpiteet kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. -Sairaushoitoaloit ovat vähentyneet Kuopion lukiokoulutuksessa marras-joulukuussa verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.	; Henkilöstöohjelma
Johtaminen	Esimiesten osaamista kehitetään edelleen osaamiskartoitusten ja muuttuvien osaamisvaateiden mukaisesti.	Esimiehille laaditaan kehityskeskusteluissa osaamisen kehittämissuunnitelma ja tehdään osaamiskartoitus (kartoituksessa ja suunnitelmassa hyödynnetään sähköistä kehityskeskustelulomaketta).	Opetusjohtaja, lukio-opetuspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Sähköinen kehityskeskustelulomake on käytössä ja kehittämissuunnitelmat on pääsääntöisesti laadittu.	; Henkilöstöohjelma
	Palvelualueiden johtamisrakenteita kevennetään ja palvelualueiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään.	-Suunnitellaan lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuutta yhteistyössä muiden vastualueiden kanssa. -Avoimeksi tulevien esimiestehtävien täyttämässä käytetään harkintaa ja toimintaa tarkastellaan palvelualueuudistuksen mukaisesti kokonaisvaltaisesti. Johtamisrakenteiden keventämiseksi tarkastellaan palvelualueiden organisaatorakenteita.	Opetusjohtaja	● (etenee suunnitellusti) Ollaan mukana lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelukokonaisuuden tarkastelussa. Tehtävien täyttämässä ja rekrytoinnissa on edetty harkitusti ja kokonaiskuvaa tarkastellen.	
	Vaikutetaan aktiivisesti tuleviin rakenemuutoksiin (mm. sote-uudistus) ja ennakoidaan muutosten vaikutukset Kuopion strategiaan ja palvelujen organisointiin.	Osallistutaan ylläalueellisiin kehittämissuunnitelmiin (mm. sote-uudistusta varten perustettavat ryhmät) ja omaa toimintaa ja tuotantoa tarkastellaan kriittisesti.	Opetusjohtaja, lukio-opetuspäällikkö	● (etenee suunnitellusti) Osallistuttu alueellisiin ja valtakunnallisiin verkostoihin ja vertailuihin. Kuopion lukiokoulutus koordinoi neljän eri lukiokoulutuksen yhteistä arvioinnin kehittämishanketta. Kuopion Lyseon lukio koordinoi opetushallituksen Itä-Suomen lukioiden kehittämisverkoston toimintaa.	

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Kasvun ja oppimisen tuen johtaja Juha Parkkisenniemen katsaus ajalta 1.1. - 31.12.2016

Toiminta

Kasvun ja oppimisen tuen palveluiden osalta oltiin mukana lasten, nuorten ja perheiden palveluiden selvityksessä. Lopputuloksena oli, että perheneuvolapalvelut siirretään 1.1.2017 alkaen terveydenhuollon palvelu-alueelle. Tarkoituksena on, että perheneuvola yhdistetään toiminnallisesti lasten ja nuorten mielenterveysyksikköön. Tällä ratkaisulla pyritään selkeyttämään hoidon porrastusta ja ostopalveluprosessia sekä varmistamaan lastenpsykiatriresurssin saatavuus myös perheneuvolapalveluissa. Ko. yksiköiden toiminnallisella yhdistämisellä pyritään myös osaltaan tehostamaan toimintaa, koska perheneuvolan puolella asiakas- ja käyntimäärät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna ja palvelu oli ruuhkautunutta.

Oppilas- ja opiskelijahuollon osalta toiminta on edennyt suunnitelmien mukaisesti. V. 2016 kuraattori- ja psykologiresurssit ovat olleet suunnitellulla tasolla eli palveluita on voitu tarjota paremmin, kuin edellisinä vuosina. Työntekijämäärä suhteutettuna asiakasmäärään on edelleen kuitenkin suhteellisen alhainen (n. 1200 asiakasta / htv) ja kevään aikana on, varsinkin toisen asteen psykologipalveluiden osalta, ollut ajoittain vaikeuksia pysyä seitsemän päivän määräajoissa.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Maksusitoumuspyyntöjä tuli huomattavasti enemmän kuin edellisenä vuonna. Säästöjä saatiin toteutettua kuitenkin muilla keinoilla, eikä aihetta lisätalousarvioon ollut.

Tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden seuranta

Palvelujen kehittämishankkeen mukaisella päätöksellä, koskien perheneuvolaa, pyritään kaupunkitasoisesti tuottavampaan toimintamalliin. Tuottavuus perheneuvolassa (asiakkaita/htv) parani v. 2016, mutta toiminnan laadun näkökulmasta yksikön ruuhkautuminen ja valmius vastaanottaa asiakkaita heikkeni.

Oppilashuollon palveluiden tuottavuutta pystytään myös seuraamaan asiakkaita/htv – mittarilla. Tällä mittarilla tuottavuus parani, mutta käänköpuolena olivat lain edellyttämässä 7 vuorokauden palvelun tarjoamisessa pysymisen haasteet. Jatkossa onkin tarpeellista pyrkiä löytämään edelleen uusia toimia, esim. sähköisten palveluiden kautta, joilla voitaisiin ohjata työpanosta entistä tuottavammin asiakastyöhön ja yhteisölliseen työhön.

Henkilöstön sairaus- ja tapaturmapoissaolot (kal.pv / htv) oli tippunut 16,32 päivästä 9,83 päivään, mikä oli tuottavuuden näkökulmastakin erinomainen asia.

Henkilöstön ja osaamisen saatavuus

Psykologien haastava rekrytointitilanne oli v. 2016 osalta parempi kuin edellisinä vuosina. Loppuvuodesta auki tulleiden paikkojen osalta oli kuitenkin jälleen ongelmia saada rekrytoitua työntekijöitä.

Suunnitelma ulkoisten palvelujen käytöstä

Alkuvuoden osalta ei ole ollut tarvetta turvautua ostopalveluihin oppilashuollon palveluissa, koska oma henkilöstö on ollut suunnitellulla tasolla. Perheneuvolan osalta ostettiin edelleen vanhemmuuden arvioinnit ulkopuolelta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Eteni suunnitellusti. Oppilashuollon palvelut olivat kaupungin tarkastuslautakunnan kokouksessa esittelmässä toimintaa.

Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

2016

1. VETOVOIMA, KILPAILUKYKY JA KASVU

3. Kuopio-kuva - paras kaupunkiyhteisö

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Tulokselliset yhteistyöverkostot	Yhteistyötä mm. kuntien kanssa tehdään vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.	Osallistutaan verkostokokouksiin yhteistyökumppaneiden kanssa sekä valmistaudutaan tulevaan kuntaliitokseen Juankosken kanssa.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet, työntekijät	✓ (valmis) Verkostoyhteistyö on ollut aktiivista. Juankosken kuntaliitokseen liittyen järjestettiin useampi palaveri ja sovittiin tulevista käytännöistä.	

2. ASUKKAAT JA PALVELUT

5. Asiakaslähtöiset ja omaehtoisuuteen kannustavat ja ennaltaehkäisevät palvelut

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma
Ennakoivat ennaltaehkäisevät ja omaehtoisuuteen kannustavat palvelut	Kaupunkitasoista hyvinvointijohtamista ja yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi kehitetään (hyvinvointiohjelma)	Laaditaan poikkihallinnollinen hyvinvointiohjelma. Laaditaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma yhteistyössä muiden vastualueiden kanssa.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet, työntekijät	● (etenee suunnitellusti) Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu oppilas- ja opiskelijahuollon ohjausryhmän toimeksiantona. Suunnitelman sisältö saatiin suurimmaksi osaksi kokoon, mutta toteutus eli suunnitelman saaminen kaupungin internet-sivuille jäi vuodelle 2017, johtuen internet-sivujen uudistuksen aikataulusta.	Hyvinvointiohjelma
	Kuopiolaisten terveyttä ja hyvinvointia edistetään erityisesti ennalta ennaltaehkäisevin toiminnan kautta. Hyvinvoinnin kehittämisen painopisteenä ovat erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset ja konkreettisenä tavoitteena on lastensuojelumenojen ja vanhuspalvelumenojen kustannuskehityksen hillintä.	Osallistutaan lasten ja nuorten palveluiden yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen. Osallistutaan kuntakokeiluun. Osallistutaan sosiaalihuoltolain mukaiseen yhteistyöhön.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet, työntekijät	✓ (valmis) Palvelujen kehittämisen hankkeen lopputuloksena perheneuvola siirtyi 1.1.2017 alkaen terveydenhuollon palvelualueelle. Sisäisestä palvelusopimuksesta luovuttiin 1.1.2017 alkaen. Kuntakokeiluhanke jatkui aktiivisesti vuoden loppuun ja eteni suunnitellusti.	Hyvinvointiohjelma

	Lasten ja nuorten palvelut kootaan asiakkuuden ja talouden hallinnan kehittämiseksi uudeksi palvelukokonaisuudeksi					
Palvelujen asiakaslähtöisyys	Uusia palvelujen tuottamismalleja pilotoidaan ja palvelujen digitalisaatiota viedään eteenpäin. Mallien hyödyt ja kustannukset ennakoarvioidaan. Kehittämislle asetetaan selkeät tavoitteet etukäteen ja niiden toteutumista myös jälkiarvioidaan.	Tutustutaan digitalisaation mahdollisuuksiin, käydään palvelut läpi palvelumuotoilun näkökulmasta ja suunnitellaan mahdollisten sähköisten palveluiden käyttöönottoa pilottihankkeissa.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet	●	(etenee suunnitellusti) Opiskelijahuollon Tukea-toiseen sivusto avattiin ja sitä on sovitusti työryhmän taholta ylläpidetty.	Hyvinvointiohjelma
Palvelukumppanuus järjestöjen ja yritysten kanssa	Palvelukumppanuutta yritysten ja järjestöjen kanssa lisätään. Palvelusetelikäytäntöä laajennetaan. Palvelualoitteen pilotointivalmius.	Käydään järjestöjen kanssa neuvottelut, kehitetään yhteistyötä ja tehdään mahdolliset kumppanuussopimukset. Palvelualoittekoikeilua toteutetaan edellyttäen, että valtuusto tekee sen käyttöönotosta päätöksen.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet	●	(etenee suunnitellusti) MLL: n kanssa on tehty kumppanuussopimus ja perheentalo hanke on käynnistynyt.	Palvelu- ja hankintaohjelma

3. RESURSSIT, JOHTAMINEN JA HENKILÖSTÖ

8. Määrätietoinen johtaminen

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.	Ohjelma	
Henkilöstötyön tuottavuus	Henkilöstön liikkuvuutta parannetaan ja poikkihallinnollista osaamisen hyödyntämistä lisätään.	Mahdollistetaan tarvittaessa työkierto yksiköstä toiseen oman vastualueen osalta.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet	✓	(valmis) Vuoden 2016 aikana oli yksi oppilashuollon työntekijä työkierrossa perheneuvolassa. Yhteistyö kaupungin muiden yksiköiden kanssa oli runsasta ja siihen kannustettiin.	
	Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.	Päivitetään yksiköiden hyvinvointisuunnitelmat. Pyritään turvaamaan työnohjaus edellisen vuoden tasolla.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet, työntekijät	✓	(valmis) Yksiköiden hyvinvointisuunnitelmat päivitettiin ja henkilöstöllä oli mahdollisuus työnohjaukseen. Sairauslomat vähenivät verrattuna edelliseen vuoteen.	Henkilöstöohjelma

Arviointikriteeri	Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö		Seuranta 31.12.	Ohjelma
Johtaminen	Esimiesten osaamista kehitetään edelleen osaamiskartoitusten ja muuttuvien osaamisvaateiden mukaisesti.	Käydään kehityskeskustelut ja päivitetään osaamiskartoitukset.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet	✓	(valmis) Kehityskeskustelut pidettiin esimiesten kanssa ja osaamiskartoitukset päivitettiin.	Henkilöstöohjelma
	Palvelualueiden johtamisrakenteita kevennetään ja palvelualueiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään.	Suunnitellaan lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuutta yhteistyössä muiden vastualueiden kanssa. Syvennetään yhteistyötä perusturvan palvelualueen kanssa sosiaalihuoltolakiin liittyen.	Asiakkuusjohtaja, palveluesimiehet	✓	(valmis) Varhaiskasvatusjohtajan eläköitymisen seurauksena yhdistettiin kasvun ja oppimisen tuen sekä varhaiskasvatusjohtajan tehtävät yhden asiakkuusjohtajan tehtäviin. Palveluiden kehittämishankkeen lopputuloksena perheneuvola siirtyi terveydenhuollon palvelualueelle. Yhteistyö eri palvelualueiden välillä jatkui mm. lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman suunnitelmien kautta.	
	Vaikutetaan aktiivisesti tuleviin rakennemuutoksiin (mm. sote-uudistus) ja ennakoidaan muutosten vaikutukset Kuopion strategiaan ja palvelujen organisointiin.	Osallistutaan erilaisiin rakennemuutostyöryhmiin.	Asiakkuusjohtaja	●	(etenee suunnitellusti) Osallistuttiin lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman tilaisuuksiin ja tulevan Pohjois-Savon hankkeen suunnitteluun. Tuleva sotelainsäädäntö ja muutokset otettiin huomioon kaupungin palveluiden kehittämisen hankkeessa.	

SELONTEKO VUODEN 2016 HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN JA KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUEEN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, tavoitteet saavuttavaa, päätösten perusteena oleva tieto riittävää ja luotettavaa. Tarkoituksena on myös, että lakeja, säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuutta sekä voimavaroja turvataan. Sisäinen valvonta on varmistamistyötä, joka on toimialan johdon tekemää tai johdon lukuun tehtyä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten ja määräysten noudattamisessa ei ole havaittu oikeusseuraamuksia aiheuttaneita ongelmia. Palvelualueiden toimintasäntöä on tarkistettu vastaamaan muuttunutta organisaatiota ja vastuista. Tiedotusta ja ohjausta on annettu myös kohdennetusti. Asioiden valmistelussa on korostunut yhteistyö ja vuorovaikutus.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen sekä varojen käyttö

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta tai poikkeamista sekä niiden johdosta tehdyistä toimista on kerrottu vuoden 2016 talouden ja toiminnan seurantaraporteissa. Talousarviomuutoksia kuluvana vuonna on esitetty molemmilla palvelualueilla hanketoiminnan osalta, joilla ei ole ollut vaikutusta toimintakatteeseen.

Toimintakatteeseen vaikuttava talousarviomuutos oli hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen 6 asukastupaohjaajan henkilöstömäärärahalisäys sekä kasvun ja oppimisen palvelualueella varhaiskasvatuspalveluiden toimintakulujen ylitys, joka johtui lapsimäärän ennustettua suuremmasta kasvusta sekä siitä, että vuoden 2016 talousarvioon sisällytetty 1 M€ sopeutusvaatimus lakimuutosten vuoksi ei toteutunut.

Lomapalkkavelkakirjaus vähensi henkilöstömenoja hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella n. 0,3 M€ ja kasvun ja oppimisen palvelualueella n. 1M. Tästä kirjauksesta saatiin ennakkotieto marraskuussa ja se ehdittiin huomioida kasvun ja oppimisen palvelualueen talousarviomuutoksissa, eli vähensi jo tehtyä esitystä 0,9 M€. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella tätä ei huomioitu talousarviomuutoksissa, joten toimintakatteen alituksesta n. 43 % johtuu tästä kirjauksesta.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen vuoden 2016 toimintakatteen toteutuma on 97,94 % ja kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakatteen toteutuma on 99,65 %.

Riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan suunnitelma on laadittu ja suunnitelma on hyväksytty hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen lautakunnissa.

Sisäisen valvonnan suunnitelmaa on toteutettu lautakunnassa hyväksytyjen painopisteiden mukaisesti.

Vuoden 2016 sisäisen valvonnan tavoitteita ja painopistealueita olivat tuottavuustoimenpiteiden toteuttaminen, talouden seurannan, raportoinnin ja ennustamisen kehittäminen, henkilöstömenojen ja ostopalvelujen seurannan kehittäminen, henkilöstösuunnitelmien laadun parantaminen ja kassanhoito/kassatilitysten ja laskutusten oikea-aikaisuuden ja oikeellisuuden varmistaminen.

Tuottavuustoimenpiteiden toteuttaminen

Kalevalan koulun Linnapellon kiinteistöstä luovuttiin 1.8.2016 lukien ja 7-9 lk. oppilaat ja opetus siirrettiin Hatsalan klassilliseen kouluun ja Minna Canthin kouluun. Perusopetuksen iltapäivätoiminnan maksuja tarkistettiin 1.8.2016 lukien.

Liikuntapaikkaverkostosta poistetun Puijon golf-kenttäalueen käyttötarkoitus muutettiin frisbeegolfkentän sijoituspaikaksi. Lasten ja nuorten hyvinvointikorttikokeilu toteutettiin kesän 2016 aikana.

Talonrakennusinvestointeihin liittyen on yhdessä tilakeskuksen kanssa parannettu tilojen käytön tehokkuutta ja toiminnallisuutta. Esimerkkinä voisi mainita Jynkän palvelukeskuksen (entinen Jynkän koulu) ja Karttulan palvelukeskuksen (koulukeskuksen).

Talousarvion seurannan, raportoinnin, ennustamisen kehittäminen sekä henkilöstömenojen ja ostopalvelujen seurannan kehittäminen:

Talouden toteutumatilanne ja loppuvuoden ennuste on käyty yhdessä läpi asiakkuus- ja palvelupäälliköiden kanssa kuukausittain kirjanpitoikauden päätyttyä. Ennustamista on pyritty parantamaan mm. tulokortin avulla. Haasteellisimman eli päivähoidon ennustamista kehitetään myös tulokortin avulla sekä tarkemmalla lapsimäärän kehityksen seuraamisella, henkilöstömenojen ennustaminen henkilöstöhallinto-ohjelmaan tehtyjen sopimusten avulla sekä yksikkökohtaisella tarkastelulla (lapsimäärä/henkilöstömäärä).

Henkilöstösuunnitelmien laadun parantaminen:

Henkilöstösuunnitelmien osalta on avainprosesseja ohjeistettu ja täyttölupakäytänteitä tarkistettu mm. varhaiskasvatuksen osalta. Henkilöstösuunnitelmien osalta asiakkuusjohtajat ovat käyttäneet harkintaa avoimiksi tulleiden tehtävien ja virkojen täyttämässä. Henkilöstön eläköityessä on myös prosesseja tarkasteltu tarkoituksenmukaisuusnäkökulmista. Täyttöluvat tuodaan valmisteltuina ja tarkistettuina johtoryhmään.

Kassanhoito/kassatilitysten ja laskutusten oikea-aikaisuuden ja oikeellisuuden varmistaminen

Liikuntapalveluiden kassapalvelut on kuvattu työvaiheittain (päivittäiset työvaiheet, kassan tilitys, laskutus), myös liikuntapaikkojen ja koulutilojen prosessit on kuvattu.

Opinnäytetyönä on lisäksi kuvattu Niiralan uimahallin käyttäjäasiakkaiden myyntilaskutusprosessi ja sen perusteella on selvitetty kehittämiskohteet, jotka on käsitelty ko. yksikön esimiesten ja henkilökunnan kanssa.

Laskutukset on tarkistettu kuukausittain tehdyn talouden ennuste (jora) raportin yhteydessä.

Omaisuuksien hankinta ja luovuttaminen

Tilikauden aikana ei ole todettu hankinnoissa, omaisuuden luovuttamisessa tai käyttöarvossa menetyksiä, merkittäviä arvon alennuksia tai jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Sopimustoiminta

Sisäisessä valvonnassa ei ole todettu sopimuksista aiheutuvia mahdollisia negatiivisia seurauksia toiminnalle.

Oma arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta ja kehittämistarpeista:

Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueen johto katsoo, että sisäisen valvonta on pääosin hyvällä tasolla.

Eniten parantamista ja kehittämistä vaativat seuraavat asiat, jotka huomioidaan vuoden 2017 sisäisen valvonnan suunnitelmassa:

- Talouden ennustaminen ja raportointi, varsinkin varhaiskasvatuspalveluissa
- Sopimushallinta
- Hankintakäytännöt

Mittaristo 2016

Avainprosessi: Varhaiskasvatuspalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TP 2016	Muutos tp16/15
Kunnallinen	Lasten määrä *)	3 726	3 899	3 960	3 944	45
päiväkotihoido	Päiväkotien täyttöaste					
	- haja-asutusalueen täyttöaste		90	90	85	-5
	- taajama-alueen täyttöaste		97	97	97	0
	Bruttokustannus €/lapsi	-12 246	-12 527	-12 500	-12 826	-299
	Nettokustannus €/lapsi	-10 737	-11 053	-11 000	-11 381	-328
	Päivähoidon tilojen määrä m ²	36 908	37 429	38 977	38 977	1 548
	Tilojen määrä m ² /lapsi	10	10	10	10	0
Yksityinen	Lasten määrä	592	667	730	785	118
päiväkotihoido	Nettokustannus €/lapsi	-8 133	-7 960	-8 600	-8 335	-375
Kunnallinen	Lasten määrä *)	422	476	450	484	8
perhepäivähoido	Bruttokustannus €/lapsi	-10 639	-10 986	-10 800	-11 316	-330
	Nettokustannus €/lapsi	-8 998	-9 409	-9 200	-9 737	-328
Yksityinen	Lasten määrä	105	91	100	74	-17
perhepäivähoido	Nettokustannus €/lapsi	-5 548	-5 489	-6 600	-5 972	-483
Avoimet	Lasten määrä	620	660	700	730	70
varhaiskasvatuspalvelut	Bruttokustannus €/lapsi	-1 063	-900	-1 300	-1 069	-169
Kotihoidon ja yks. hoidon tuki Kelalle	Lasten määrä	1 826	1 840	1 900	1 770	-70
	Nettokustannus €/lapsi	-3 110	-3 097	-3 300	-3 128	-31

Lasten määrä on kuukausittain hoidossa olevien lasten keskiarvo.

Kunnallisen ja yksityisen päivähoiton hintoja verrattaessa on otettava huomioon, että kunnallisen hoidon hintaan kuuluu palvelualuekokonaisuuden suunnittelu- ja hallintokustannukset, vuoro- ja iltahoito, loma-aikainen hoito, järjestämisvelvoitteen täyttäminen sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten tukipalvelut, joita yksityisellä palveluntuottajalla ei ole.

Avainprosessi: Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TP 2016	Muutos tp16/15
Perusopetus	Oppilasmäärä 20.9.	9 414	9 909	9 940	9 920	11
	Erityisen tuen oppilaiden osuus oppilasmäärästä % *	6,4 %	6,1 %	6,0 %	6,0 %	-0,1 %
	Luokamuotoisen erityisopetuksen oppilaiden osuus koko oppilasmäärästä % *	4,0 %	4,3 %	4,0 %	4,0 %	-0,3 %
	Bruttokustannus €/oppilas, kaikki vuosiluokat	-9 161	-9 270	-9 360	-9 301	-31
	Nettokustannus €/oppilas, vähennetty hankerahoitus	-8 899	-9 010	-9 200	-9 096	-86
	Opetusryhmän keskikoko 1-6 luokilla *	17,2	16,3	17,5	17,5	1
	Opetusryhmän keskikoko 7-9 luokilla *	18,3	17,3	18,6	18,6	1
	Yleisopetuksen tuntimäärä/oppilas *	1,74	1,79	1,71	1,71	0
	Perusopetuksen tilojen määrä m ²	126 377	130 843	132 922	132 922	2 079
	Tilojen määrä m ² /oppilas	13	13	13	13	0
Nuorisopalvelut	Asiakaskäyntien lukumäärä	193 763	214 418	200 000	210 454	-3 964
	Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten määrä	512	458	370	193	-265
	Bruttokustannus €/asiakaskäynti	-18	-16	-18	-16	0
	Nuorisopalveluiden tilojen määrä m ²	10 036	10 338	9 364	9 364	-974

Perusopetuksen bruttokustannuksissa ei ole huomioitu kotikuntakorvausmenoja.

* Tunnusluvut on otettu Kouluikkunan tiedoista. Ryhmäkokolaskennassa on otettu huomioon joissakin aineissa käytettävät jako- ja hanketunnit, jotka pienentävät varsinaisia luokkakokoja. Kuopion kouluverkko on alueellisesti laaja ja oppilasmäärässä on aluettain suuria eroja, minkä vuoksi myös opetusryhmien koko vaihtelee alueellisesti.

Avainprosessi: Lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TP 2016	Muutos tp16/15
Lukiokoulutus	Valtionosuuteen oikeuttava painotettu opiskelijamäärä	2 371	2 397	2 284	2 399	2
	Kahden tutkinnon koulutuksen opisk.määrä	275	250	250	250	0
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen hakevien määrä (%)	55 %	53 %	53 %	53 %	0 %
	Peruskoulun päättäneiden lukiokoulutukseen päässeiden määrä (%)	52 %	51 %	50 %	50 %	-1 %
	Vieraskuntalaisten osuus lukion aloittaneista (%)	26 %	22 %	22 %	28 %	6 %
	Ensisijaisten hakijoiden määrä/lukioiden aloituspaikat	101	113	105	112	-1
	Päivälukion kaikkien kurssien lukumäärä	2 420	2 390	2 390	2 390	0
	Bruttokustannus €/opiskelija, kaikki vuosikurssit *	-7 119	-7 240	-7 200	-6 840	400
	Lukioiden tilojen määrä m ²	20 623	19 903	18 925	18 925	-978
	Tilojen määrä m ² /opiskelija	9	9	8	8	-1

Avainprosessi: Kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TP 2016	Muutos tp16/15
Koulupsykologipalvelut	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	5 %	7 %	6 %	9 %	2 %
	Oppilaita/koulupsykologi	1600	1 267	1 267	1 222	-45
	Koulupsykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä	4 %	7 %	5 %	11 %	4 %
	Lukion opiskelijoita/psykologi	2 100	1 455	1 455	1 698	243
	Psykologipalveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä (1.8.2014 lukien)	3 %	6 %	4 %	8 %	2 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/psykologi	2 310	1 455	1 455	1 543	88
Koulukuraattoripalvelut	Koulukuraattoripalveluja käyttävien asiakkaiden määrä oppilasmäärästä (0-10 luokkalaiset)	7 %	9 %	7 %	9 %	0 %
	Oppilaita/koulukuraattori	1 170	1 327	1 327	1 265	-62
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä lukion opiskelijamäärästä (1.8.2014 lukien)	1 %	2 %	1 %	6 %	4 %
	Lukion opiskelijoita/kuraattori	1 756	1 455	1 455	2 122	667
	Kuraattorin palveluja käyttävien asiakkaiden määrä 2. asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärästä (1.8.2014 lukien)	8	13 %	8 %	13 %	0 %
	Ammatillisen koulutuksen opiskelijoita/kuraattori	1 744	1 455	1 455	1 158	-297
Perheneuvolapalvelut	Perheneuvolapalvelujen piirissä olevien lasten osuus koko 0-12 -vuotiaiden ikäluokasta	3 %	3 %	3 %	3 %	0 %
	Käyntien määrä/työntekijä	280	308	280	508	200

Kasvun ja oppimisen palvelualue		TP 2014	TP 2015	KS 2016	TP 2016	Muutos tp16/15
Henkilöstömittarit	Kokonaistyöaika (ilman työllistämistä)	2 135	2 242	2 219	2 309	67
	Sairauspoissaolot kalenteripv / htv	15,4	15	13	16	1

HENKILÖSTÖSEURANTA

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN HTV			
	TOTEUMA	TOTEUMA	MUUTOS	MUUTOS
	12/2015 HTV	12/2016 HTV	2015/2016 HTV	%
Varhaiskasvatuspalvelut	991,1	1039,3	48,2	5 %
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	1033,4	1045,1	11,7	1 %
Lukiopalvelut ja toisen asteen y	162,3	163,3	1,0	1 %
Kasvun ja oppimisen tuen palv	32,9	39,0	6,1	19 %
Johdon tukipalvelut	22,5	21,8	-0,7	-3 %
YHTEENSÄ	2242,2	2308,5	66,3	3 %

PALKKAKULUJEN SEURANTA

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN €				
	TOTEUMA	TOTEUMA	MUUTOS	TA2016	MUUTOS
	12/2015 €	12/2016 €	2015/2016 €	TOTEUMA %	2014/2015 %
Varhaiskasvatuspalvelut	29 072 260	30 486 246	1 413 986	107 %	5 %
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	43 997 311	44 435 042	437 731	101 %	1 %
Lukiopalvelut ja toisen asteen y	9 091 778	9 122 638	30 860	101 %	0 %
Kasvun ja oppimisen tuen palv	1 355 812	1 599 651	243 839	92 %	18 %
Johdon tukipalvelut	906 629	882 260	-24 369	94 %	-3 %
YHTEENSÄ	84 423 790	86 525 837	2 102 047	104 %	2 %

Lukuihin ei sisälly työllisyysvaroin ja oppisopimuksella palkatut, kesätyöntekijät eikä luottamustoimipalkkiot ja tilille 4080 kirjattava muut palkkakustannukset ja palkkiot eikä palkkojen oikaisuerät (=sairaus- ja tapaturmavakuutuskorvaukset).

TYÖTERVEYSHUOLLON KULUJEN SEURANTA

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN €						
	TOTEUMA	TOTEUMA	TOTEUMA	TOTEUMA	MUUTOS	MUUTOS	MUUTOS
	12/2015 €	12/2015 €/htv	12/2016 €	12/2016 €/htv	2015/2016 €	2015/2016 %	2015/2016 €/htv
Varhaiskasvatuspalvelut	443 725	448	414 525	399	-29 200	-7 %	-49
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	415 148	402	427 656	409	12 508	3 %	7
Lukiopalvelut ja toisen asteen y	55 060	339	65 337	400	10 277	19 %	61
Kasvun ja oppimisen tuen palv	13 249	403	14 145	363	896	7 %	-40
Johdon tukipalvelut	8 326	370	5 267	242	-3 059	-37 %	-128
YHTEENSÄ	935 508	417	926 930	402	-8 578	-0,9 %	-16

SAIRAUS- JA TAPATURMAPOISSAOLOT				
	Kal.pv/HTV 12/2015	Kal.pv/HTV 12/2016	MUUTOS 2015/2016	MUUTOS %
Varhaiskasvatuspalvelut	18,7	19,5	0,8	4 %
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	13,1	13,9	0,8	6 %
Lukiopalvelut ja toisen asteen yh	8,7	10,3	1,6	18 %
Kasvun ja oppimisen tuen palvel	16,3	9,8	-6,5	-40 %
Johdon tukipalvelut	5,3	4,5	-0,8	-15 %
Kasvun ja oppimisen palvelual.	15,2	16,0	0,8	5 %
Ydinkaupunki	17,2	18,1		

VUONNA 2016 ELÄKKEELLE SIIRTYNEIDEN MÄÄRÄ

	Hlöä	
Varhaiskasvatuspalvelut	33	Vanhuus 31, työkyv. 2
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	25	Vanhuus 23, työkyv. 2
Lukiopalvelut ja toisen asteen yh	4	Vanhus 4
Kasvun ja oppimisen tuen palvelut		
Johdon tukipalvelut		
YHTEENSÄ	62	

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE

	EROTUS HENKILÖSTÖSUUNNITELMAAN			
	TOTEUMA	SUUNNITELMA	EROTUS	TOTEUMA
	12/2016 HTV	12/2016 HTV	HTV	%
Varhaiskasvatuspalvelut	1039,3	953,3	86,0	109 %
Perusopetus- ja nuorisopalvelut	1045,1	1045,0	0,1	100 %
Lukiopalvelut ja toisen asteen yh	163,3	162,3	1,0	101 %
Kasvun ja oppimisen tuen palvel	39,0	37,0	2,0	105 %
Johdon tukipalvelut	21,8	21,9	-0,1	100 %
YHTEENSÄ	2308,5	2219,5	89,0	104 %

**Kasvun ja oppimisen
palvelualue**

KUOPIO

VUODEN 2016 TILINPÄÄTÖS

Kustannustietoja

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE
KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN JOULUKUU 2016

Tilinpäätös

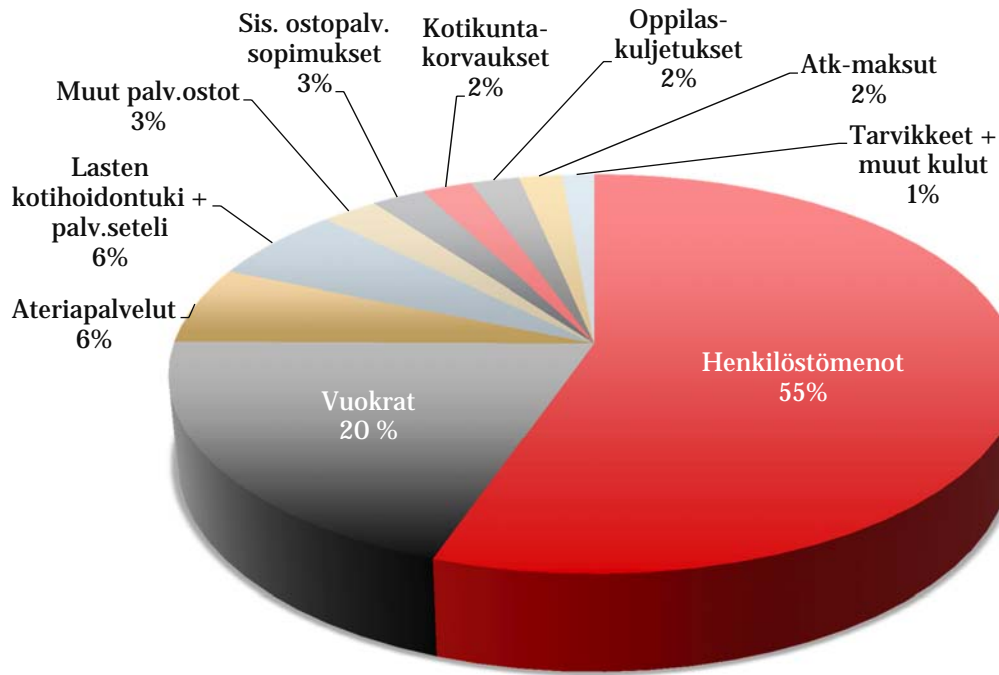
		TA-2016 + mr.siirot €	Toteuma 1.1.-31.12. €	Erotus €	Toteuma % Lask.=100 %	Edell. vuosi 1.1.-31.12.	Muutos % 2015/2016
VARHAIS- KASVATUS- PALVELUT	Toimintatuotot	7 138 390	6 884 907	253 483	96,4 %	6 934 789	-0,7 %
	Henkilöstökulut	-38 793 950	-38 982 325	188 375	100,5 %	-37 223 703	4,7 %
	Muut kulut	-30 861 291	-30 381 346	-479 945	98,4 %	-29 068 252	4,5 %
	Toimintakulut yht.	-69 655 241	-69 363 672	-291 569	99,6 %	-66 291 955	4,6 %
	Toimintakate	-62 516 851	-62 478 765	-38 086	99,9 %	-59 357 166	5,3 %
PERUSOPETUS	Toimintatuotot	4 810 251	5 113 900	-303 649	106,3 %	4 883 031	4,7 %
	Henkilöstökulut	-53 047 590	-53 184 251	136 661	100,3 %	-53 548 990	-0,7 %
	Muut kulut	-43 076 298	-42 884 635	-191 663	99,6 %	-41 842 993	2,5 %
	Toimintakulut yht.	-96 123 888	-96 068 886	-55 002	99,9 %	-95 391 983	0,7 %
	Toimintakate	-91 313 637	-90 954 987	-358 650	99,6 %	-90 508 953	0,5 %
NUORISO- PALVELUT	Toimintatuotot	401 193	393 401	7 792	98,1 %	378 416	4,0 %
	Henkilöstökulut	-1 569 789	-1 379 420	-190 369	87,9 %	-1 467 234	-6,0 %
	Muut kulut	-2 162 967	-2 243 413	80 446	103,7 %	-2 210 669	1,5 %
	Toimintakulut yht.	-3 732 756	-3 622 833	-109 923	97,1 %	-3 677 903	-1,5 %
	Toimintakate	-3 331 563	-3 229 432	-102 131	96,9 %	-3 299 487	-2,1 %
LUKIO- PALVELUT	Toimintatuotot	833 650	826 114	7 536	99,1 %	742 277	11,3 %
	Henkilöstökulut	-10 857 892	-10 847 992	-9 900	99,9 %	-10 946 281	-0,9 %
	Muut kulut	-5 536 977	-5 562 028	25 051	100,5 %	-5 590 035	-0,5 %
	Toimintakulut yht.	-16 394 869	-16 410 020	15 151	100,1 %	-16 536 317	-0,8 %
	Toimintakate	-15 561 219	-15 583 906	22 687	100,1 %	-15 794 040	-1,3 %
TOISEN ASTEEN YHTEISTYÖ	Toimintatuotot	551 710	512 680	39 030	92,9 %	591 542	-13,3 %
	Henkilöstökulut	-307 920	-272 330	-35 590	88,4 %	-330 434	-17,6 %
	Muut kulut	-243 790	-240 350	-3 440	98,6 %	-261 171	-8,0 %
	Toimintakulut yht.	-551 710	-512 680	-39 030	92,9 %	-591 605	-13,3 %
	Toimintakate	0	0	0		-63	-100,0 %

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUE
KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN JOULUKUU 2016

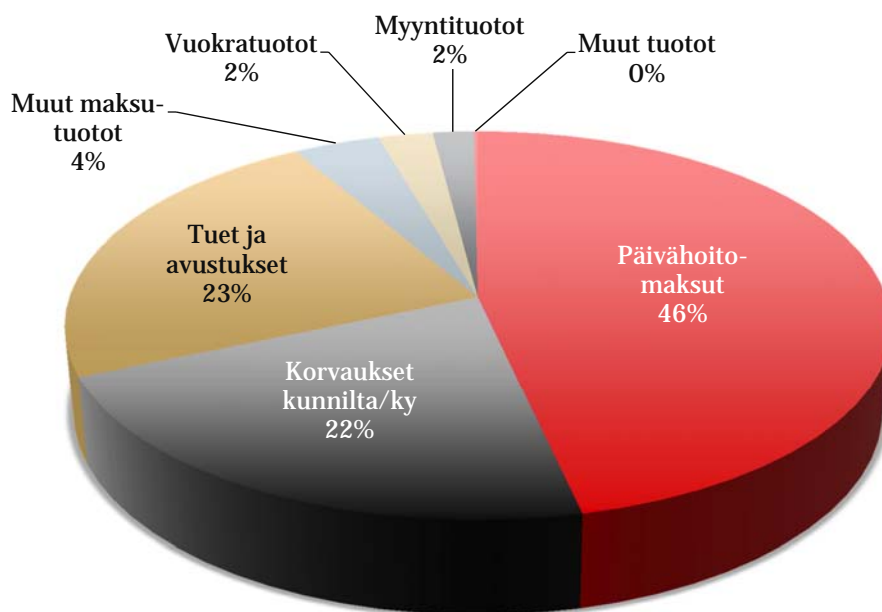
Tilinpäätös

		TA-2016 + mr.siirot €	Toteuma 1.1.-31.12. €	Erotus €	Toteuma % Lask.=100 %	Edell. vuosi 1.1.-31.12.	Muutos % 2015/2016
KASVUN JA OP- PIMISEN TUEN PALVELUT	Toimintatuotot	28 300	29 326	-1 026	103,6 %	31 994	-8,3 %
	Henkilöstökulut	-2 039 782	-1 926 725	-113 057	94,5 %	-1 718 880	12,1 %
	Muut kulut	-5 100 678	-5 179 025	78 347	101,5 %	-5 001 335	3,6 %
	Toimintakulut yht.	-7 140 460	-7 105 750	-34 710	99,5 %	-6 720 215	5,7 %
	Toimintakate	-7 112 160	-7 076 423	-35 737	99,5 %	-6 688 221	5,8 %
TUKIPALVELUT	Toimintatuotot	115 973	140 497	-24 524	121,1 %	126 900	10,7 %
	Henkilöstökulut	-1 267 270	-1 247 376	-19 894	98,4 %	-1 259 590	-1,0 %
	Muut kulut	-760 773	-688 054	-72 719	90,4 %	-742 138	-7,3 %
	Toimintakulut yht.	-2 028 043	-1 935 430	-92 613	95,4 %	-2 001 728	-3,3 %
	Toimintakate	-1 912 070	-1 794 932	-117 138	93,9 %	-1 874 828	-4,3 %
KASVUN JA OPPIMISEN PALVELU- ALUE YHT.	TOIMINTATUOTOT	13 879 467	13 900 824	-21 357	100,2 %	13 688 948	1,5 %
	Henkilöstökulut	-107 884 193	-107 840 419	-43 774	100,0 %	-106 495 112	1,3 %
	Muut kulut	-87 742 774	-87 178 851	-563 923	99,4 %	-84 716 593	2,9 %
	TOIMINTAKULUT	-195 626 967	-195 019 269	-607 698	99,7 %	-191 211 705	2,0 %
	TOIMINTAKATE	-181 747 500	-181 118 445	-629 055	99,7 %	-177 522 757	2,0 %

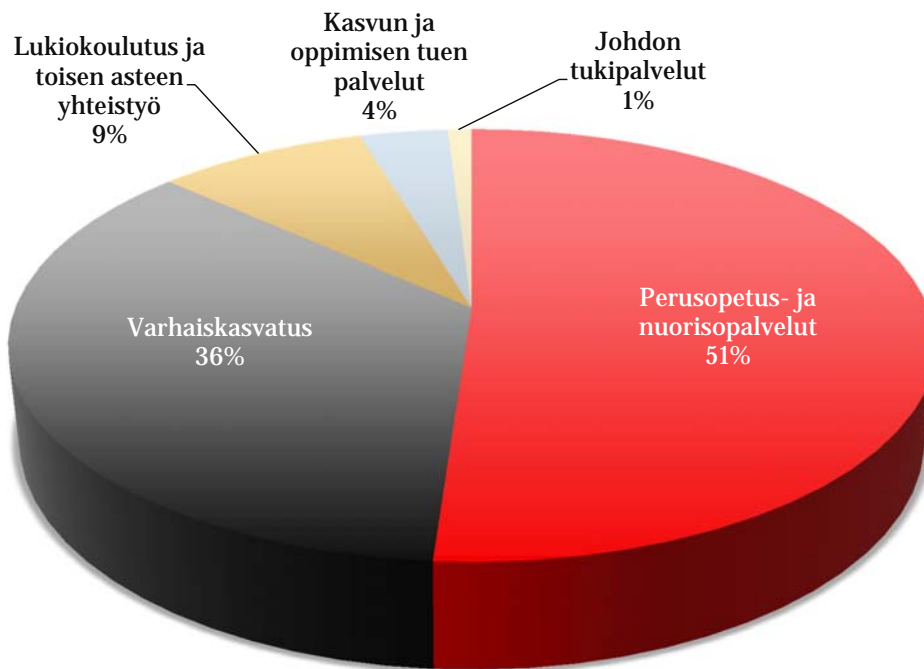
Kasvun ja oppimisen palvelualueen menorakenne 2016 (-195 019 269 €)

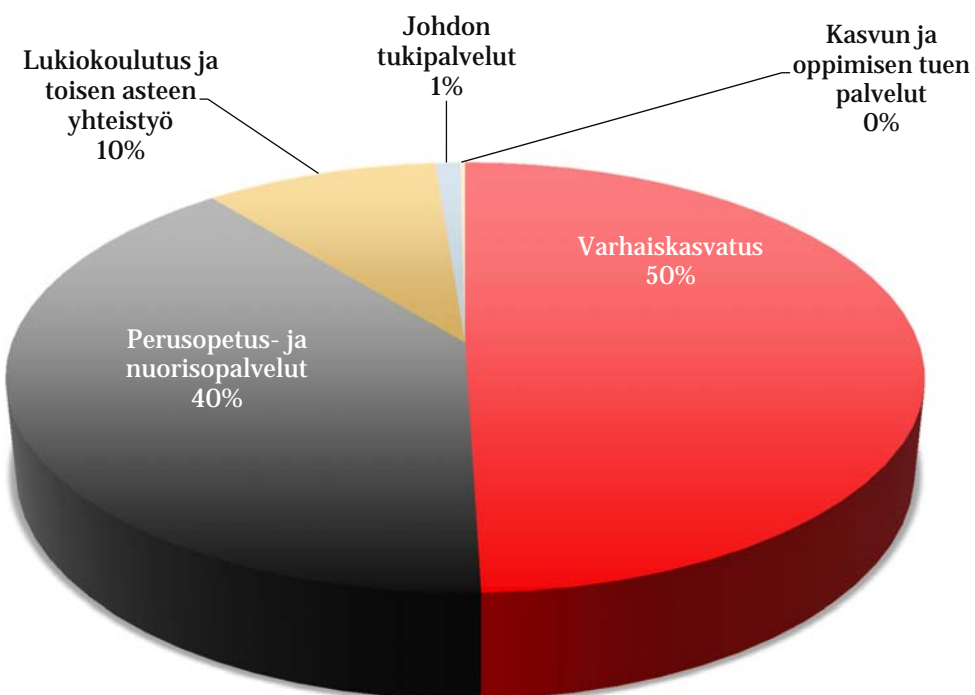
Kasvun ja oppimisen palvelualueen tulorakenne 2016 (13 900 824 €)

Avainprosessien toteutumien menot 2016 (-195 019 269 €)

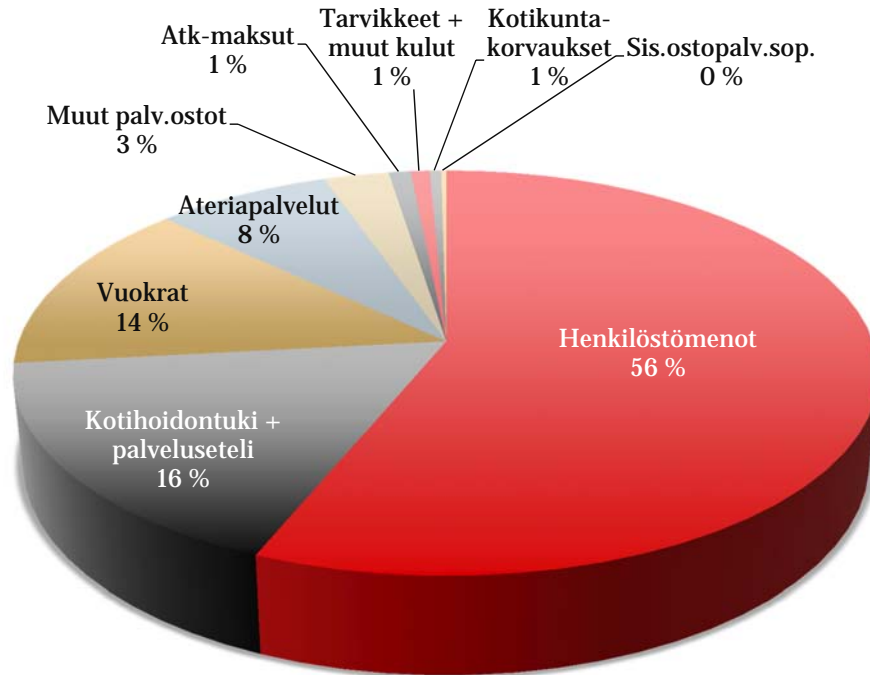

Avainprosessien toteutumien tulot 2016 (13 900 824 €)

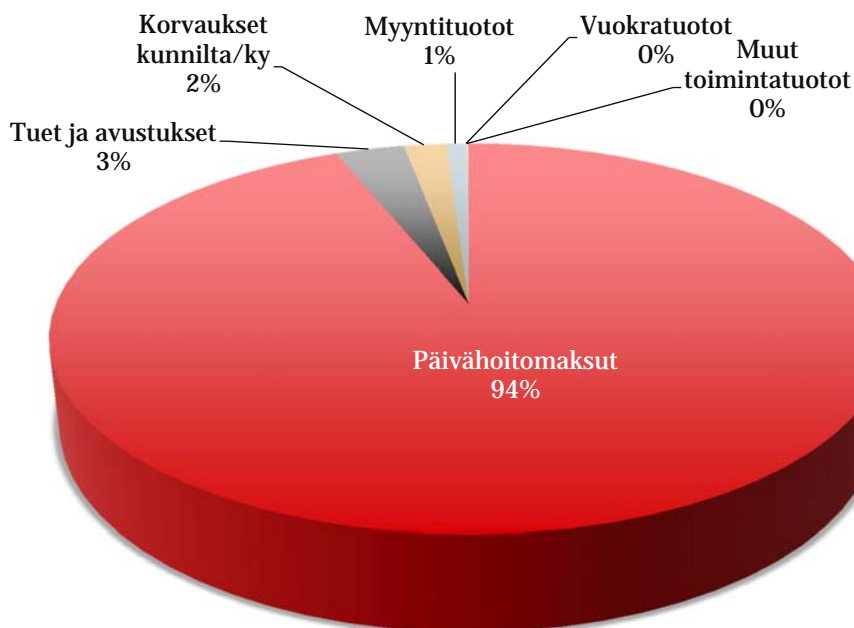
Varhaiskasvatuspalvelujen menorakenne

2016 (-69 363 672 €)

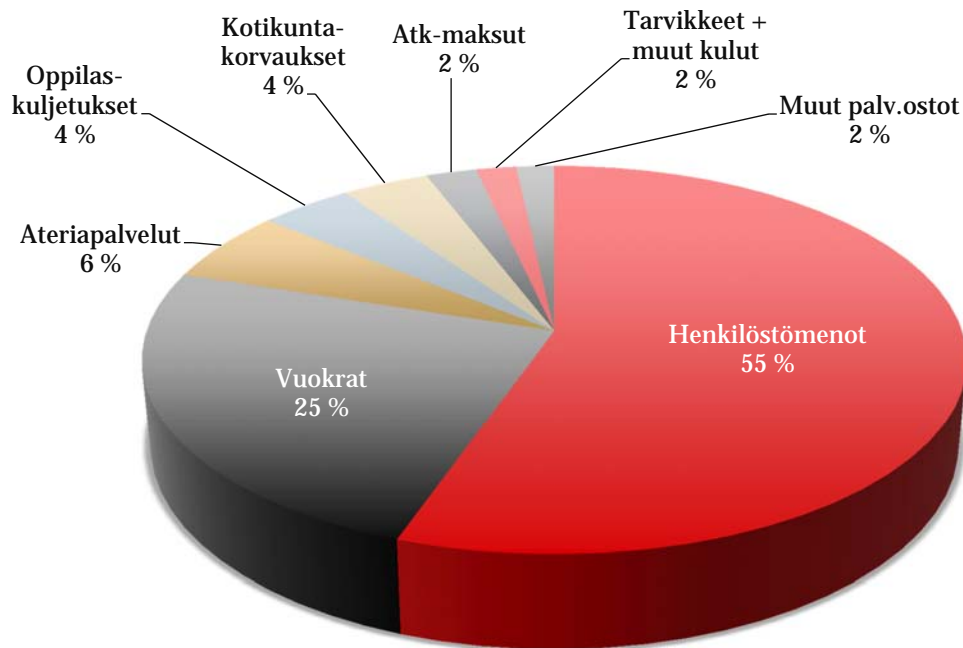
Varhaiskasvatuspalvelujen tulorakenne

2016 (6 884 907 €)

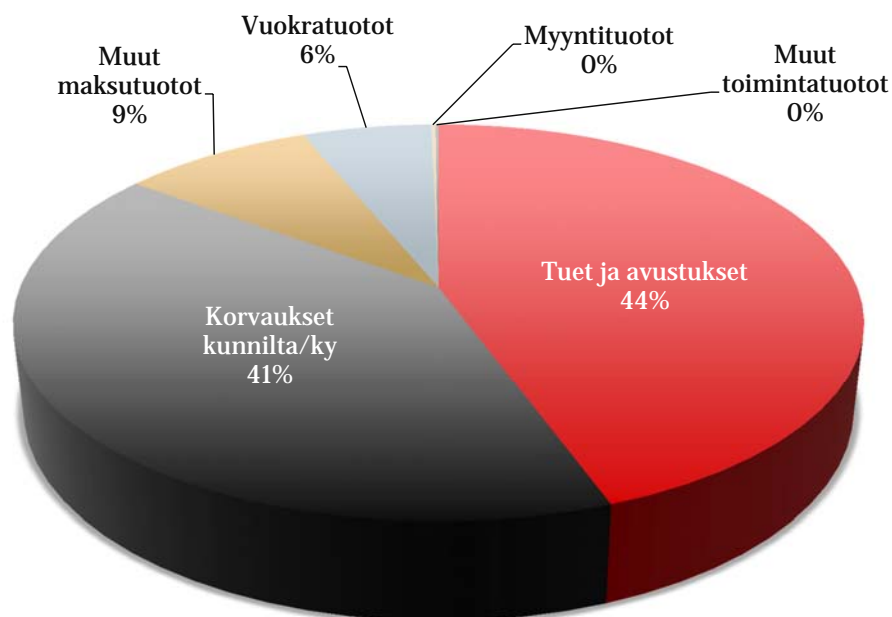
Perusopetuspalvelujen menorakenne

2016 (-96 068 886 €)

Perusopetuspalvelujen tulorakenne

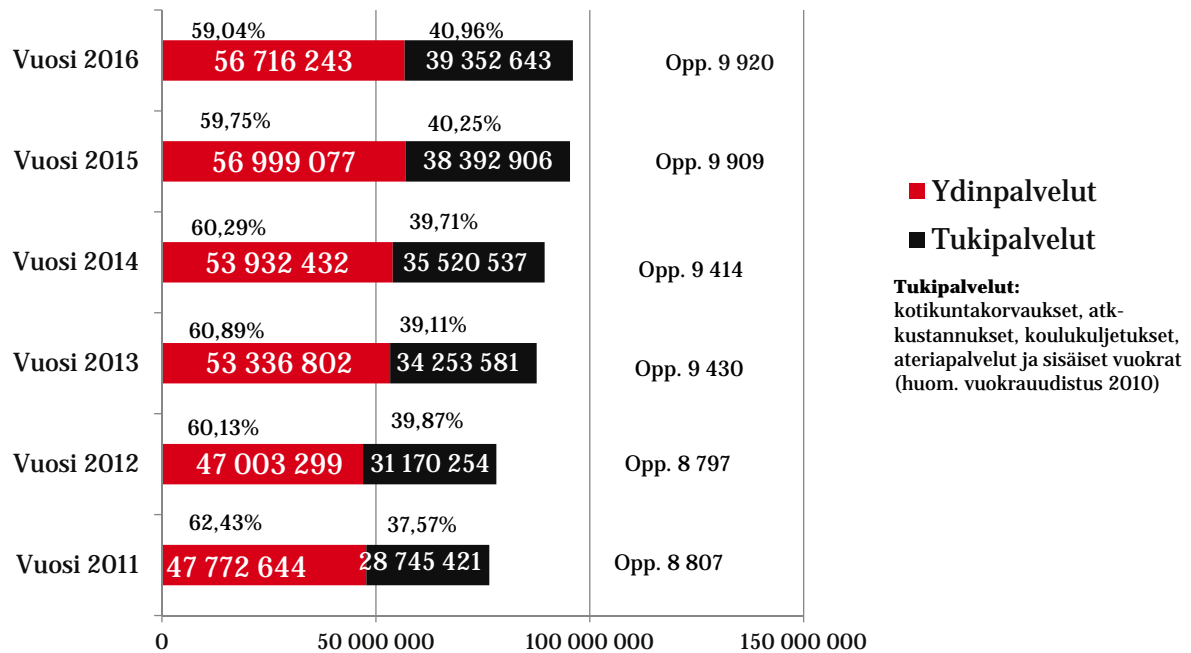
2016 (5 113 900 €)

PERUSOPETUKSEN KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN NS. YDIN- JA TUKIPALVELUIHIN

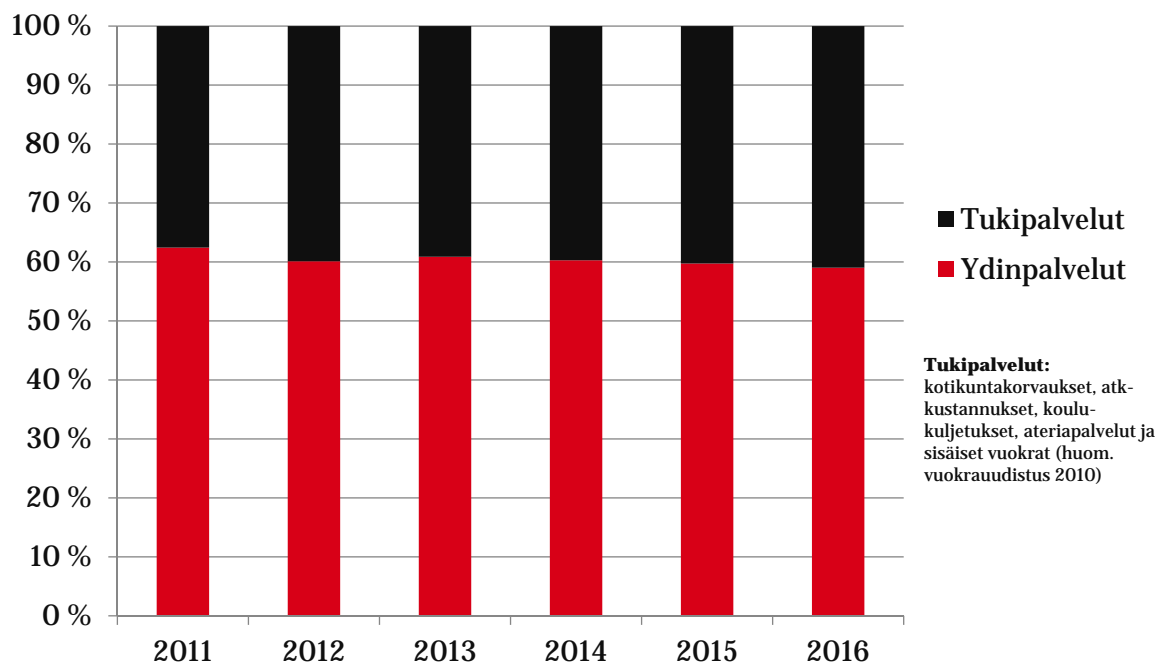
vv. 2011-2016 (oppilasmäärä 20.9. tilasto)

PERUSOPETUKSEN KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN NS. YDIN- JA TUKIPALVELUIHIN

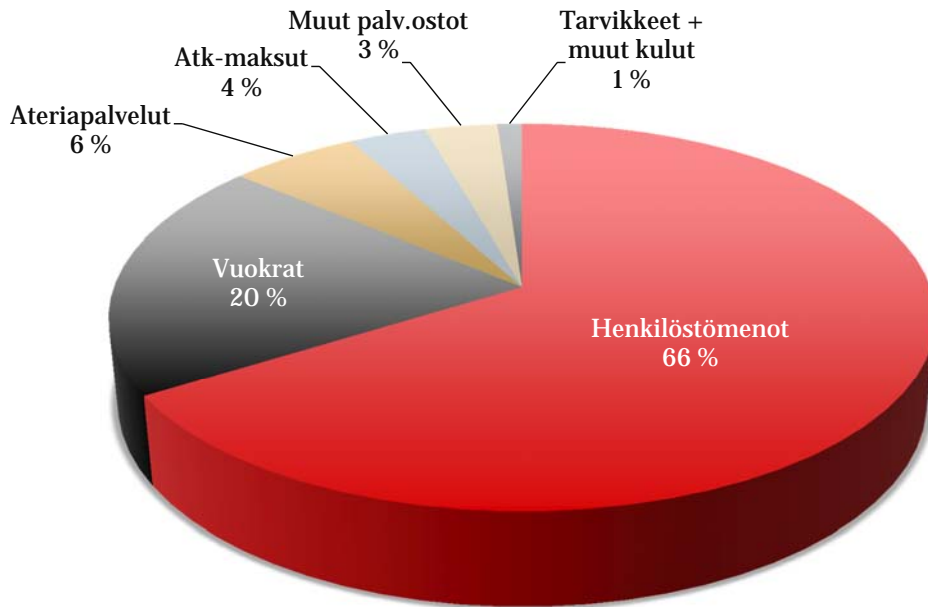

vv. 2011-2016

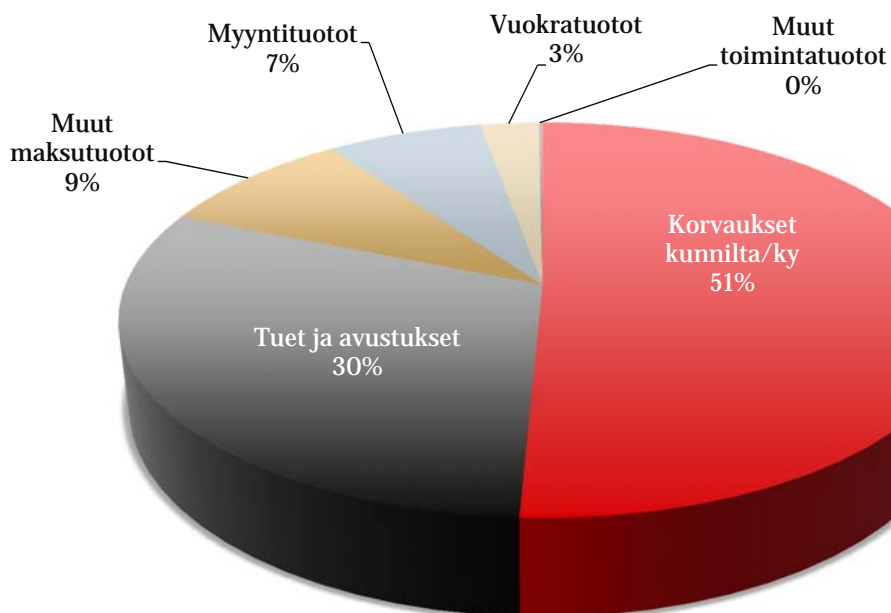
Lukiokoulutuksen menorakenne

2016 (-16 410 020 €)

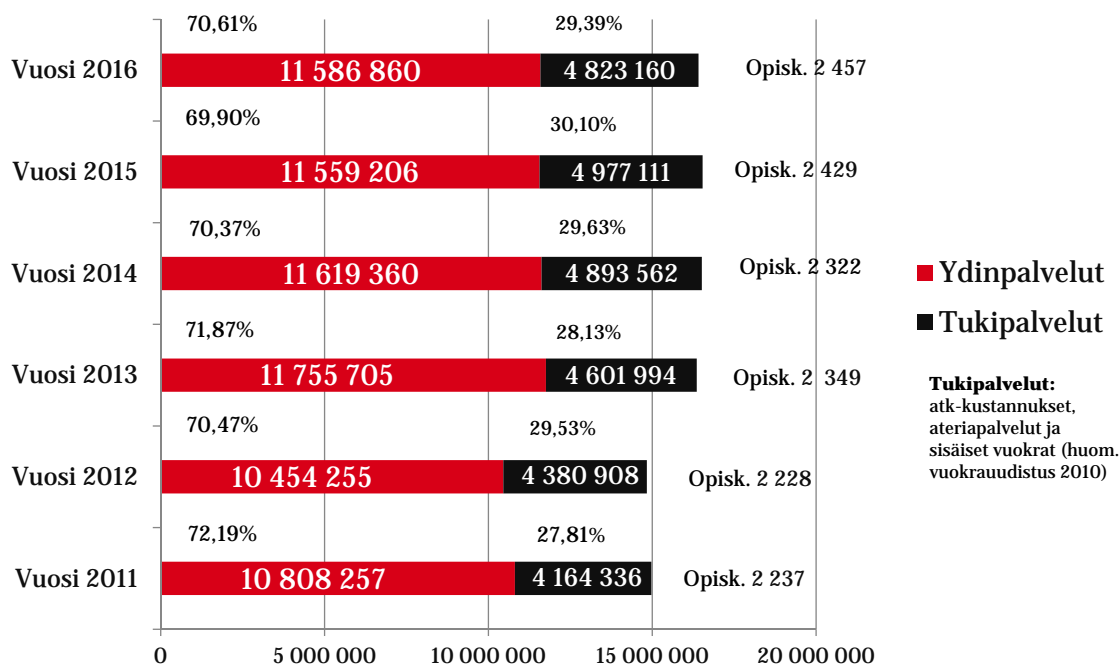

Lukiokoulutuksen tulorakenne

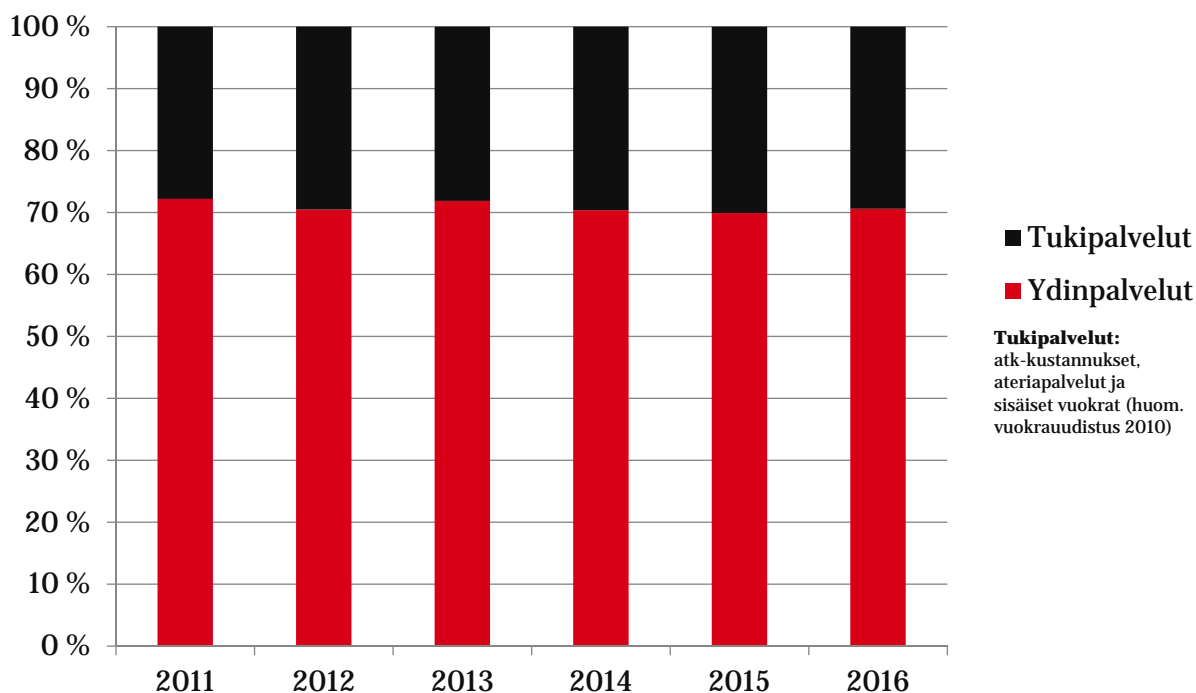
2016 (826 114 €)

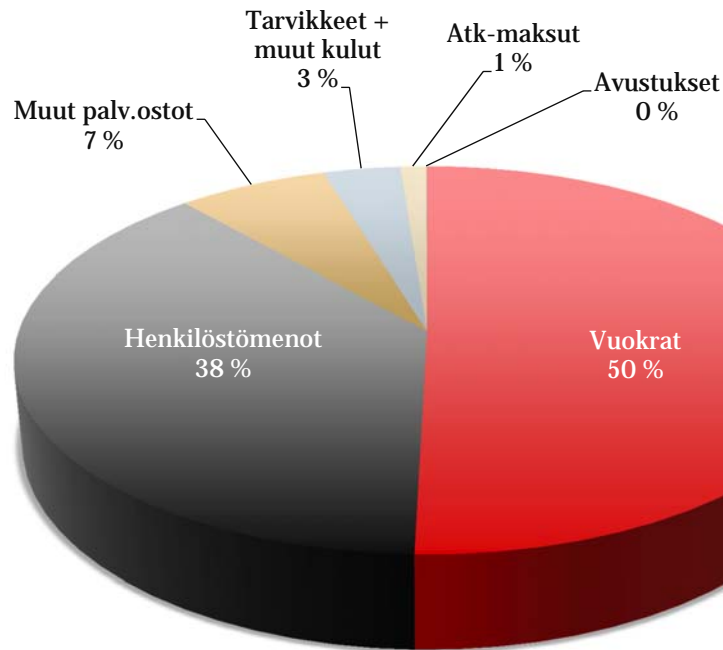
LUKIOKOULUTUKSEN KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN NS. YDIN- JA TUKIPALVELUIHIN vv. 2011-2016 (oppilasmäärä 20.9. tilasto, ei sisällä aineopiskelijoita)

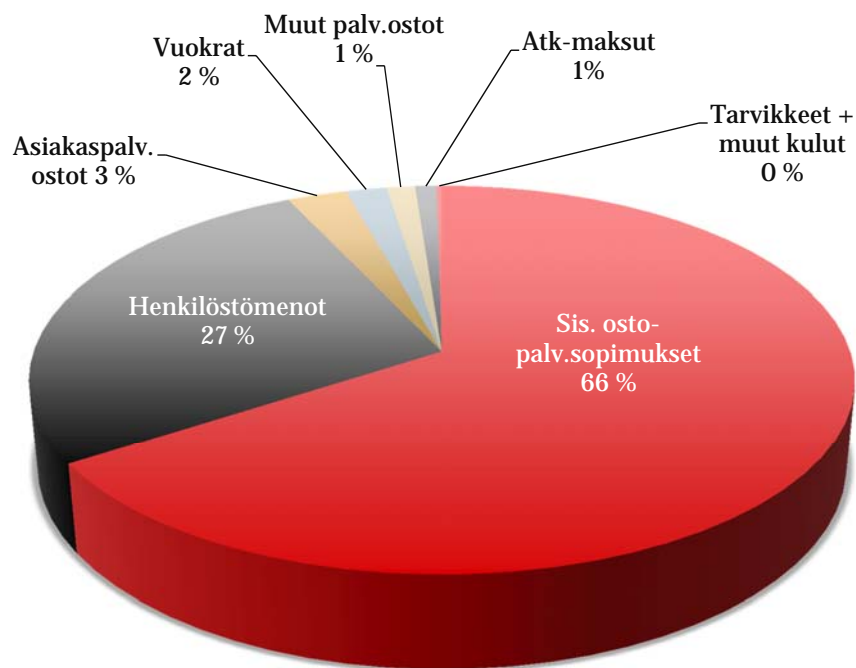
LUKIOKOULUTUKSEN KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN NS. YDIN- JA TUKIPALVELUIHIN vv. 2011-2016

Nuorisopalvelujen menorakenne 2016 (-3 622 833 €)

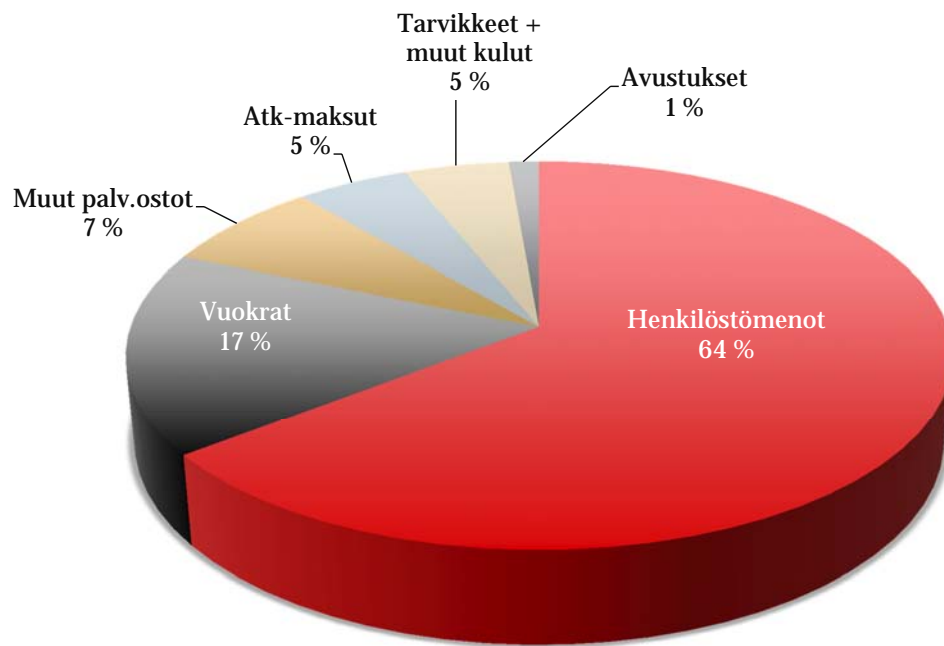

Kasvun ja oppimisen tuen menorakenne 2016 (-7 105 750 €)

Johdon tukipalvelujen menorakenne

2016 (-1 935 430 €)

Ydinkaupungin investointiosan toteutusvertailu

YDINKAUPUNKI

KONEET JA KALUSTO

Kasvun ja oppimisen lautakunta

	Ta 2016	Ta muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.	Poikkeama €	Tot. %
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	-750 000	0	-750 000	-695 087	54 913	92,7
Netto	-750 000	0	-750 000	-695 087	54 913	92,7

- Mm. Käärnelahden uuden koulun ja päiväkodin kalustaminen, vanhentuneen koulukaluston uusiminen sekä sähköiset yo-kirjoitukset; pöytien hankinta, Päiväkoti Tarinatahkon, Meskian ja Katiskan sekä päiväkotien vanhentuneenkaluston uusiminen

Toteuma ja poikkeamat:

Määrärahan alituksen syynä oli se, että Maaningan päiväkotihanke ei toteutunut ja irtokalusteiden hankintaan varattu 50 000 € määräraha jäi siltä osin käyttämättä.

Kasvun ja oppimisen palvelualue, hankkeet ja projektit 01-12/2016

Projektin nimi	Vastuussa oleva yksikkö	Aloituspvm	Loppupvm	Kaupungin rooli	III seuranta tulot	III seuranta menot
EUKK046 Kalevalan koulu / Huusko Kirsi	Perusopetus	1.9.2014	31.12.2017	Kaupungin oma projekti	15 210	15 210
EUKK048 Hatsala / Aurinkohanke Erasmus+	Perusopetus	1.11.2014	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	10 918	-7 902
EUKK056 Pyörö/Satelliitti	Perusopetus	1.10.2015	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	4 838	-4 838
EUKK063 Pyörö/Reading in Europe	Perusopetus	1.8.2016	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	4 545	-4 545
EUKK050 Kalevala/Gera	Perusopetus	1.11.2014	31.12.2018	Kaupungin oma projekti	4 249	-4 249
EUKK064 Hatsala/Healthy Sports	Perusopetus	1.8.2016	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	2 192	-2 192
EUKK058 Hatsala/Kansainvälinen opetus	Perusopetus	4.5.2016	31.5.2017	Yhteistyöprojekti	1 400	-1 400
EUKK040 Hatsalan koulu/Miettinen	Perusopetus	1.1.2013	31.12.2017	Rahoitusprojekti	126	-2 759
EUKK053 Pyörö/Opetusmenetelmät	Perusopetus	1.12.2015	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	0	-556
EUKK055 Nuorisopalvelut/EVS Kuopio	Nuorisopalvelut	26.10.2015	30.6.2016	Yhteistyöprojekti	13 255	-13 474
EUKK045 Nainen Euroopassa Erasmus+	Lukiokoulutus	1.7.2014	31.8.2016	Yhteistyöprojekti	15 091	-15 091
EUKK047 Musiikkilukio / Ruokonen Matti	Lukiokoulutus	1.9.2014	31.8.2016	Yhteistyöprojekti	1 176	-2 547
Varhaiskasvatus/Innostava arki	Varhaiskasv.palvelut	28.6.2016	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	4 349	-6 213
Opetusryhmät 2015-2016	Perusopetus	1.8.2015	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	829 237	-853 671
Koulutuksellinen tasa-arvo	Perusopetus	1.8.2013	31.12.2016	Kaupungin oma projekti	367 154	-366 946
Toimintakulttuurin kehittäminen	Perusopetus	1.8.2015	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	150 064	-214 378
Kielikyly	Perusopetus	1.4.2015	31.12.2016	Kaupungin oma projekti	93 120	-116 069
Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet	Perusopetus	1.6.2016	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	92 824	-132 643
Osaamisen eväitä	Perusopetus	1.8.2015	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	64 359	-65 662
Pedagoginen ICT-ohjaus	Perusopetus	6.6.2014	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	43 616	-49 051
Kerhotoiminnan kehittäminen	Perusopetus	1.9.2010	31.12.2016	Kaupungin oma projekti	40 246	-53 662
Henkilöstön koulutus (ope/ohj)	Perusopetus	1.4.2015	31.7.2017	Kaupungin oma projekti	30 085	-37 606
Liikkuva Koulu	Perusopetus	1.8.2013	31.12.2016	Kaupungin oma projekti	26 452	-26 452
Alakoulun oppimisympäristö	Perusopetus	1.11.2014	31.12.2017	Kaupungin oma projekti	10 995	-13 744
Pyörön koulu / Matikkaa ja teknologiaa	Perusopetus	1.1.2013	31.12.2016	Kaupungin oma projekti	8 441	-8 441
Koko Suomi koodaa	Perusopetus	1.8.2015	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	6 019	-7 339
Päiväleiritoiminta	Perusopetus	3.6.2013	31.12.2017	Kaupungin oma projekti	4 157	-4 157
Osaavasti Pohjois-Savossa	Perusopetus	1.4.2016	2.6.2017	Osallisuus- tai kumppari-	3 121	-4 458
KieKu-Kieliä Kuopiossa 2	Perusopetus	1.7.2016	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	2 787	-3 981
Tutoroinnilla tulevaisuuteen	Perusopetus	13.12.2016	31.12.2017	Kaupungin oma projekti	0	0
Mentoroinnilla menestykseen	Perusopetus	13.12.2016	31.12.2017	Yhteistyöprojekti	0	0

Kasvun ja oppimisen palvelualue, hankkeet ja projektit 01-12/2016

Projektin nimi	Vastuussa oleva yksikkö	Aloituspvm	Loppupvm	Kaupungin rooli	III seuranta tulot	III seuranta menot
Etsivä 2017	Nuorisopalvelut	1.11.2016	31.10.2017	Yhteistyöprojekti	31 150	-31 150
Savon aluekoordinointi	Nuorisopalvelut	12.8.2013	31.7.2017	Kaupungin oma projekti	45 303	-45 303
Nuorten tieto ja neuvontatyö	Nuorisopalvelut	1.9.2015	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	36 605	-36 605
Po1nt projekti	Nuorisopalvelut	1.10.2012	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	53 634	-35 691
Pelissä mukana	Nuorisopalvelut	1.6.2016	31.5.2019	Yhteistyöprojekti	23 890	-23 890
NuoriZaaristo	Nuorisopalvelut	1.8.2015	31.7.2016	Osallisuus- tai kumppari	10 437	-12 846
Harrastustoiminta lapset/nuoret	Nuorisopalvelut	1.6.2016	31.5.2017	Yhteistyöprojekti	3 733	-3 733
Itä-Suomen lukioista maailmalle!	Lukiokoulutus	1.7.2015	30.6.2017	Osallisuus- tai kumppari	202 705	-191 155
Digitaalisuus ja osallisuus - oppimisen avoin infrastruktuuri pilvessä	Lukiokoulutus	2.7.2014	31.12.2016	Kaupungin oma projekti	27 383	-52 912
Virtuaalitodellisuus ja elämyksellinen oppiminen	Lukiokoulutus	1.8.2015	31.12.2017	Osallisuus- tai kumppari	15 586	-15 587
Kansainvälistyminen osana uuden ops:n pedagogiikkaa	Lukiokoulutus	1.8.2015	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	12 000	-18 307
Uudet oppimisen arviointitavat ja oppimispolut lukiosta yliopistoon - OPPA	Lukiokoulutus	1.8.2016	30.6.2018	Osallisuus- tai kumppari	8 716	-3 106
ICBC/Klassillinen lukio	Lukiokoulutus	1.8.2016	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	45	-45
Vakiintuva Digiosaaminen	2. asteen yhteistyö	1.9.2015	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	40 000	-43 055
OppiDiga	2. asteen yhteistyö	1.6.2015	31.5.2017	Yhteistyöprojekti	38 592	38 592
Didaktiset kärjet levitykseen	2. asteen yhteistyö	2.7.2014	31.12.2016	Yhteistyöprojekti	21 023	-21 023
Oppinut IsoVerstas	2. asteen yhteistyö	1.6.2015	2.6.2017	Yhteistyöprojekti	123	-129
YHTEENSÄ					2 420 951	-2 504 761